

**AFBLAZEN
PSY-FI IS VOOR
WETHOUDER FEITSMA
EEN REGELRECHTE
AFGANG**

Opnieuw problemen met biogas in de Zuidlanden

SEPTEMBER 2019

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN liwwadders

‘Meer kaans in ‘e Skraans’

Herman Split
DE STATIONSWEG MOET
ER ALS EEN TAPIJT IN
LIGGEN **PAG 4**

Tjitte's Glas
ER IS GEWOON TE
WEINIG VANDALISME!
PAG 6

Kirsten Beers
EEN TRIMSALON IS
SOMS GEVAARLIJKE
BUSINESS **PAG 9**

André Keikes
GRASZAAD, ZEGT U?
WAAR IS HET VOOR?
PAG 12

Hessel Jan Sinnige
KUNNEN DRIE GEZIN-
NEN LEVEN VAN TIEN
KOEIEN? **PAG 21**

Een overtuigender Leeuwarder CDA zou welkom zijn

EATCORNER POTMARGE

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

De Man's Burger, een stuk vlees op een Italiaanse bol:

'Als je een kok in dienst neemt, dan mag je daar ook wat van verwachten.' René Topma staat nu al enkele weken in de keuken van Eatcorner Potmarge. 'We laten een frisse wind waaien en gaan van de lunches iets bijzonders maken.'

Het kan geen kwaad wanneer er af en toe met andere ogen naar vaste patronen wordt gekeken, zegt René Topma. 'Toen ik hier kwam, zag ik meteen dat je met een paar kleine aanpassingen forse verbeteringen kunt doorvoeren. Dan heb ik het vooral over de indeling van de keuken, die waarschijnlijk geheel wordt vernieuwd, en de focus op bepaald producten. Een eatcorner is een eatcorner, maar dat betekent niet dat je niet ergens in mag uitblinken. Bij een broodje hamburger hoort volgens mijn opvatting een knapperig stuk sla en een eersteklas stuk vlees. Als je dat voor elkaar hebt, dan ben je al een eind op de goede weg. Van belang is ook om die kwaliteit vast te houden. Gasten moeten aan elkaar doorbazuinen dat je hier moet zijn voor een goede hamburger. Zo wil ik stap voor stap dit prachtige bedrijf net iets meer cachet geven. Met onze enthousiaste medewerkers, en op deze locatie, gaat dat zeker lukken.'

Eigenaar Daniël van der Veen en de nog altijd alom aanwezige oprichter Durk van der Veen zijn zeer ingenomen met de nieuwe kok. 'Oké, ut is even wennen, maar René gaat derfoor. Dat is un man die fan anpakken weet en oanse Eatcorner net even op un wat hoger plan brenge ken.' Ook Durk van der Veen, die de Eatcorner bouwde op de plaats waar Rein Bergsma zijn patatkraam had, is opgetogen over de nieuwe ontwikkeling. 'We hebben het er vaak over gehad, maar even zo vaak bleef het erbij. René heeft ons laten zien dat we duidelijk keuzes moeten

Het is niet meer een snackbar maar een lunchroom

maken terwijl we in het verleden van alles bij de kop pakten. Botenverhuur en sigarettenverkoop doen we nu niet meer.'

René Topma: 'We spreken niet meer over klanten maar over gasten. Het is niet meer een snackbar maar een lunchroom. Het zijn kleine verschillen met grote gevolgen. Waarom verkopen we negentien soorten kroketten? Dat sluipt erin.

Dat doen we niet meer. We serveren hier een paar prachtige kroketten die op een aansprekende manier worden geserveerd. Ik ben wel wat een controlfreak, dingen moeten niet half maar goed. En dan helemaal goed. We hebben nu vier jonge meiden in de zaak en één in de bestelling. Die krijgen het nieuwe beleid iedere dag ingelepeld. Ze vinden het zelf ook plezierig om te vertellen waar ze mee bezig zijn

en wat ze precies serveren. De gast moet zonder al te veel poespas in de gaten krijgen dat de lat hier even wat hoger wordt gelegd. Een zalmcarpaccio? Gaan we serveren. Luxe pistoletjes van 26 centimeter halen we in huis. Luxe beleg komt op de broodjes en wat ik al zei: Amerikaanse hamburgers. Gasten verdienen aandacht. Ze willen net even wat meer dan bij de benzinepomp of de Miro. Hier krijgen ze hun ruim belegde broodje op een mooi bord, met hierbij goede servetten en ook nog eens snel geserveerd. Neem de Man's Burger: een stuk vlees (bijna 200 gram) op een Italiaanse bol, een mooie garnituur, tapenade en een frietje. En dat voor om en nabij een tientje. Vriendelijkheid is alles in een horecabedrijf.'

En is er nog wel plaats voor de fameuze balletjes van Bergsma? 'Jazeker, we gooien geen schoenen weg voordat we nieuwe hebben, maar we adviseren onze nieuwe gasten wel om eens iets anders te proberen. Ik denk dat dat advies niet eens nodig is.'

**LAAT UW AIRCO
CONTROLLEREN
BIJ DE AIRCOSPECIALIST
VAN FRIESLAND!
GRATIS AIRCOCHECK
BIJ INLEVERING VAN DEZE BON
AUTOTEMP LEEUWARDEN URANUSWEG 14 058-2885355**

DOE MEE, DONEER!
WWW.LIWWADDERS.NL

GEBAKKEN PALING, DAN WEET JE

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Fietzers die op zondag even een blokje om fietsen strijken hier neer op het terras. We hebben een paar mooie clubs in huis, waaronder biljarters, en het restaurant loopt prima, zeker door de week.’ Jean Louis Duhoux is een tevreden uitbater van het Wirdumer hotel-restaurant. Sinds enige tijd heeft hij er een nieuwe tak bij: import van Bulgaarse wijnen. ‘Dat kwam door mijn ex-vriendin, een Bulgaarse.’

DAT JE IETS MOOIS OP JE BORD KRIJGT

Hotel-restaurant Duhoux herbergt al decennialang werklui die in de omgeving aannemersklussen uitvoeren. ‘Dat is mooi volk, waar ik erg blij mee ben. Ze vinden dit een perfecte accommodatie en houden van de dorpse sfeer. Het mooie is ook dat de aannemers die hier hun personeel onderbrengen voor hun klussen een beroep doen op werknemers uit het dorp. Die worden ingeschakeld bij bijvoorbeeld het onderhoud aan viaducten en tunnels. Dat zijn bouwwerken die permanent onderhoud met zich meebrengen.’

De hotelbezetting zit na het Culturele Hoofdstadjaar weer op de vertrouwde zestig procent. Dat is tevens het gemiddelde van alle Leeuwarder hotels. De verdubbeling van hotelaccommodatie die in de afgelopen jaren in deze regio heeft plaatsgevonden (van 700 naar 1400 bedden), heeft tot nu toe nog niet tot noemenswaardig ondernemersleed geleid. Dat neemt niet weg dat de sector onder toenemende druk staat, wat zich vertaalt in uitgestelde investeringen en het moeizaam verkrijgen van personeel. Bovendien verwacht Horeca Nederland dat

de prijzen voor de consumenten opnieuw zullen stijgen vanwege het doorbelasten van nieuwe werkgeversverplichtingen.

Jean Louis Duhoux opereert behoedzaam en houdt bijvoorbeeld de import van zijn Bulgaarse wijn beperkt. Aan het restaurant wil hij extra aandacht schenken. ‘Daar is veel meer mee te doen.’ Van de tafeltje-dekjeservice is in 2016 afscheid genomen. ‘Met de import van wijn zijn we begin 2018 begonnen. De wijnen worden betrokken van kleine wijnhuizen. Dat betekent dat, net als hier, de familie de scepter zwaait en je niet meteen grote hoeveelheden hoeft in te slaan. Ik zie het ook als een mooi avontuur en een kwaliteitsaanvulling op wat we hier hebben. De menukaart geef je er cachet mee. De flessenverkoop gaat eigenlijk veel van mond tot mond, een betere reclame is er niet. Wij zijn ook de enigen die deze wijnen verkopen hier in Friesland, dat maakt het allemaal wat aantrekkelijker.’

De keuken van Duhoux kenmerkt zich door een Bourgondisch karakter. ‘Tenminste, dat willen we uitstralen. Eigenlijk is het een gewone keuken zonder al te veel opsmuk. Je kent dat wel: gewone, normale warme groenten, salade, frietjes, aardappelen en een stuk vlees of vis. Onze gasten weten ons te vinden voor onze prachtige tournedos of om de gebakken paling van binnenvisser Ale de Jager uit Reduzum. Als je hiervoor komt, dan weet je dat je iets moois op je bord krijgt.’

Voor vergaderingen, feesten en partijen heeft Duhoux de sfeervolle bovenzaal beschikbaar. Jacht- en jagersclubs, woningcorporaties, politieke partijen zoals FNP en bestuurscolleges zoals van FrieslandCampina kennen de kwaliteiten van het familiebedrijf. ‘Naast zakelijke lunches serveren we steeds vaker zakelijke ontbijten, ook tijdens ontbijtvergaderingen. We krijgen vaak positieve opmerkingen over de gemoedelijke sfeer.’ Ook bij

dorpsfeesten, het straatkaatsen en andere festiviteiten staat Duhoux klaar.

De nazit van hotelgasten blijkt een pijnpunt te zijn in Wirdum. ‘Je probeert het voor je gasten zo aangenaam mogelijk te maken, maar dat leidt bij de gemeente Leeuwarden soms tot vervelende discussies. We hebben er allemaal belang bij om dit bedrijf in het centrum van het dorp te

laten floreren, maar een uurtje extra open in het weekend bleek onbespreekbaar. Je hebt nu vaak in het weekend te maken met een wat onnatuurlijke afronding van een mooie avond. We houden van sfeer en een goed glas. Daarom kom ik graag in het Wapen van Leeuwarden, café de Prins en De Rus. Zaken met een goede borrel en vakbekwaam personeel met verantwoordelijkheidsgevoel. Net zoals in Wirdum.’

MET DE IMPORT VAN WIJN ZIJN WE IN 2018 BEGONNEN

Het Stadsblad Liwwadders wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Kees van Anken, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden. Daarnaast wordt de krant in zijn geheel geplaatst op onze website www.liwwadders.nl. Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl

Betrokken bij uw wensen?

Zo is Tadema!

Wij halen alles uit de kast om de verkoop van jouw woning tot een succes te maken. Wij komen vrijblijvend bij u thuis om de verkoopkansen van uw woning te bespreken en samen met u tot het beste verkoopresultaat te komen.

Maak daarnaast gebruik van onze aankoopdiensten. Want in deze overspannen woningmarkt reageren wij snel en alert op het moment dat de woning van uw dromen in de markt wordt aangeboden.

Huis verkopen en aankopen: Dat doe je samen met Tadema!

TADEMA
MAKELAARS

AANKOOP | VERKOOP | BOG | NIEUWBOUW | TAXATIES | VERHUUR | BEHEER
Schrans 19 | 8932 NA Leeuwarden | Tel. 058 280 33 00 | info@tadema-makelaars.nl
www.tadema-makelaars.nl

STEENHANDEL HERMAN SPLIT

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘DE STATIONSWEG MOET ER ALS EEN TAPIJT IN LIGGEN’

‘Het stratenmakersvak beoefen ik al tweeëndertig jaar.’ Herman Split van de Poppeweg in Leeuwarden is een stratenmaker in hart en nieren. ‘Wat er zo leuk aan is? Het is overdreven om te zeggen dat iedere steen anders is, dat is niet zo, maar het leven van een stratenmaker is zeer gevarieerd.’

Als Split de vraag van een ondernemer krijgt om bijvoorbeeld een ruim perceel op een bedrijventerrein te bestraten, dan weet hij in een oogopslag wat dat moet gaan kosten. ‘Dat is ervaring. Je ziet de ondergrond. Je schat de oppervlakte in en je gaat rekenen. Daar ben ik snel klaar mee.’ Momenteel werkt Split met een ploeg, waaronder zijn twee zoons Melvin en Herwin, aan een project op bedrijventerrein De Zwette. ‘Ook daar wist ik meteen hoe we het gaan uitvoeren en voor welke prijs. Het gaat daar om een oppervlakte van 2000 vierkante meter en dat leggen we met vier man in drie weken tijd.’ Reken zelf maar uit wat dat moet gaan kosten, zegt hij tegen de verslaggever.

Het voornaamste werk voor Herman Split en zijn ploeg bestaat uit opdrachten voor particulieren, die voor een schappelijke prijs kunnen worden uitgevoerd. Split is er zich van bewust dat de gemeente Leeuwarden een kleine strijd voert tegen stenen en voor bloemen en planten, maar daarvan heeft de stratenmaker weinig te duchten. ‘Daar bin ik ut eigenlek wel met eens. De meeste

Over het stratenmaken in de gemeente Leeuwarden wil Split nog wel wat kwijt: ‘Dat kan stukken beter. Een visitekaartje zoals de bestrating aan de de Stationsweg moet er als een tapijt in liggen. Daar lopen iedere dag duizenden mensen overheen. De Tweebaksmarkt is ook zo'n prachtige straat. Die had je nooit machinaal moeten laten aanleggen. Dat moet handwerk zijn van de vakman!’

mensen willen een mooie combinatie van stenen en tuin. Ze willen optimaal gebruik maken van hun tuin en dan willen ze niet met de poten in de modder zitten wanneer ze de barbecue aansteken. Je moet steen en tuin in een bepaalde verhouding tot elkaar aanleggen. Tenminste, dat zou ik doen.’

Naast de woning aan de Poppeweg 7 in Leeuwarden heeft Herman Split sinds enige tijd een kleine showroom opgesteld met tegels en stenen. ‘Ik kreeg steeds vaker de vraag of mensen iets konden zien en voelen. Met een paar fabrikanten hebben we nu een

buitentoonzaal ingericht. Iedereen die dat wil, kan het erf oplopen en de kwaliteit van de tegels bekijken. Dat kan ook 's avonds en in het weekend.’

Split begon zijn stratenmakers werk op zijn vijftiende bij Akkerman in Lekkum. Nu hij tegen de vijftig loopt is de vraag gerechtvaardigd: hoe lang nog? ‘Dit is een mooi vak, waarin mijn vader en ooms ook werkzaam waren. Ik ben vanaf 1995 zelfstandig, want ik dacht: wat Akkerman kan, kan ik ook. De Arbo-dienst beschermt onze vaklui en dat is belangrijk. Je ziet tegenwoordig zelfs weer oudere stratenmakers aan het werk.’

KLAAS K. TE L.

Het populairste automerk van de coffeeshopbezoekers is een VW, Golf of Polo

Eigenlijk denk ik dat hij me wel kan helpen, de man van de stichting Groene Ster Duurzaam. Hij is voor natuurbehoud en tegen overlast. Nu niet meteen zeggen: Klaas, jij woont toch in de binnenstad, daar heb je geen natuur en overlast hoort er af en toe bij. Jullie hebben gelijk natuurlijk, maar ik zal het even uitleggen. Het verschil tussen de binnenstad en de Groene Ster is niet zo groot. Net als in de Groene Ster hebben wij waterpartijen, alleen noemen wij binnenstedelingen ze grachten. En net als in de Groene Ster is er gras, in plantsoenen, parken en dergelijke. We hebben ook bankjes en verharde fietspaden, we hebben zelfs een strandje op het terrein van de Leeuwarder Courant. Toen ik dat voor de eerste keer zag, moest ik zo verschrikkelijk lachen, maar dat is weer een ander verhaal. En net als in de Groene Ster zijn er ook in de binnenstad ruimschoots parkeer- en afwerkplekken. En de fauna? Nou ja, in de binnenstad zijn er misschien wel wat minder bedreigde diersoorten, maar we hebben wel veel muizen, ratten, meeuwen en kauwtjes. En natuurlijk veel studenten die altijd voor een leuk stukje natuur zorgen, hoewel dat misschien persoonlijk is.

Vanwege al deze overeenkomsten meen ik dus dat de stichting Groene Ster Duurzaam mij kan helpen. Wij hebben namelijk ook overlast. Maar, zoals jullie al zeiden, overlast in de binnenstad hoort erbij. Ik heb dan ook geen enkele moeite mee om een verkeersregelaar niet te molesteren die, ook al heb ik een ontheffing, mij er met mijn auto niet door wil laten om een catering weg te brengen. Ik heb ook er geen enkele moeite mee als de binnenstad vanwege een hardloop wedstrijd wordt afgesloten. Ik heb zelfs een oplossing gevonden voor het irritante uurtje op vrijdagmiddag als een of andere bezeten beiaardier met alle klokken van het carillon van het stadhuis meent te moeten variëren op preludes van Bach. Dat uurtje speelt mijn vrouw tegenwoordig op mijn klokken-spel. Jullie merken wel, mijn tweede naam is tolerantie.

Waarvoor ik de steun van Groene Ster Duurzaam hoop te krijgen, is het volgende. Sinds een jaar of twaalf zijn alle coffeeshops gevestigd in de binnenstad. Nu heb ik beslist geen hekel aan coffeeshops, integendeel. Met een blowtje schrijf je zo'n stukje als dit een stuk relaxter dan zonder. Een glas wijn helpt ook wel, maar dan tik ik zo vaak naast de toetsen die ik bedoel te raken. Maar dat alle coffeeshops in de binnenstad gevestigd zijn is natuurlijk een slechte zaak. Zeker voor de flora en fauna in de binnenstad. Veel klanten voor die coffeeshops komen van buiten de stad. En bijna allemaal komen ze met een auto. Nu heb ik een onderzoekje gedaan bij de cliënten van de coffeeshop bij mij in de straat. Het populairste automerk van de coffeeshopbezoekers is een VW, Golf of Polo. Maar wel eentje met een dieselmotor. Ongeveer 10% van deze bezoekers woont in een van de buitenwijken van de stad. De rest, 90% dus, woont, ruim genomen, in de omgeving van Dokkum of de Westereen. Die mensen, heb ik onderzocht, vinden het vervelend dat er geen parkeerruimte voor hen is in onze straat en dat ze dan, na de straat ingereden te zijn er achteruit weer uit moeten scheuren, waarbij allerlei lantaarnpalen, bloembakken en geparkeerde fietsen in de weg staan. Ook vinden de kortstondige gasten van deze coffeeshop het vervelen dat ze af en toe op hun parkeergedrag worden aangesproken door een buurtbewoonster omdat ze de motor laten draaien of de bassen van de geluidsinstallatie extra hard aan zetten. Vervelend allemaal dus voor hen. Maar ook voor de katten, kinderen en aangeschoten studentes in de straat. Bovendien moet de buurman ieder jaar zijn pand laten schilderen omdat er zoveel aanslag van de langsscheurende dieselautootjes op de kozijnen komt.

Het is dus veel beter om een coffeeshop te situeren aan de rand van de stad. Bij een benzinstation bijvoorbeeld. Of op een van de parkeerterreinen van de Groene Ster. Maar ik heb begrepen van een insider dat dat niet mogelijk is. Het besluit dat jaren geleden door het toenmalige college van B en W is genomen valt niet terug te draaien. Tenzij, en daar hoop ik dus op, de Stichting Groene Ster Duurzaam mij wil helpen een juridische procedure te starten. Zij hebben de ervaring en ik de wil om het leven voor iedereen plezieriger te maken.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

CAFÉ GOOD EVENING

Uw gastheer KIKI, dat dan weer wel

CAFE GOOD EVENING • GROTE HOOGSTRAAT 38 • 8911 HB LEEUWARDEN • FB CAFEGOODEVENING

KEES VAN ANKEN

Prijsvraag

We kregen toch nog enkele reacties op de foto van de mannen op de laadklep van de vrachtwagens. De foto is waarschijnlijk genomen in de Oldegalileën waar de Praktische Hulp gevestigd was. De mannen op de laadklep woonden in het mannentehuis De Terp en werkten als inzamelaars van oud papier. Mevrouw A. van Houten-Visser uit de Van Loonstraat stuurde ons een verhaaltje evenals mevrouw A. Roda uit Abbingahiem in de Jansoniusstraat. Op de foto van de etalage in het laatste nummer verwachten we nog enkele inzendingen te zullen ontvangen.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
8911 CJ Leeuwarden
0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

In restaurant DE GROTE WIELEN bent u van harte welkom voor een kopje koffie of thee, een lunch of menu à la carte. We bieden volop keuze in vlees-, vis- en vegetarische gerechten en wisselen onze menukaart naar gelang de seizoenen. Op onze wijnkaart prijken karaktervolle en fleurige wijnen afgestemd op het gerecht en passend bij de gelegenheid.

RESTAURANT DE GROTE WIELEN • TEL. 0511-431777

GROOT TERRAS AAN HET WATER • BINNENBARBECUE • ZALENVERHUUR
VERHUUR APPARTEMENTEN AAN HET WATER

Gutmensch

De werkloosheid daalt als een dolle. Onze economie draait beter dan die van de burens. Het was nog nooit zo warm en droog en in Nederland is het aantal daklozen verdubbeld. Huh? Ja, dat had ik ook toen ik het las. Economische voorspoed zou toch tot minder daklozen moeten leiden? Het tegendeel is het geval.

Het wordt helemaal vreemd als je in de nadere beschouwingen leest dat vooral de toename van het aantal economische daklozen stijgt. Kennelijk plukt niet iedereen de vruchten van de weer toegenomen welvaart. Het lijkt of de trend in het noorden net even anders is en de groei van het aantal mensen zonder vaste woon- en verblijfplaats minder stijgt. Maar hier ijlen wel meer trends een beetje na.

Laatst vroeg iemand me of dat door het weer kwam, dat van die daklozen bedoelde hij. Lekker buiten slapen in die tropische nachten. Even was ik gedesoriënteerd door die vraag. Het was een invalshoek die ik nog niet eerder had gehoord. Hoewel: ik ken een paar notoire daklozen die voor geen geld gebruik zullen maken van een zweterig slaapkamertje in de nachtopvang. Dan moet het wel heel erg raar weer worden.

De oorzaken van de toename van mensen die dakloos worden zijn divers, maar in mijn ogen is er één gezamenlijke noemer: buitengesloten raken. Niet alleen het weer wordt extremer, ook onze standpunten lopen steeds verder uit elkaar. De samenleving is niet langer een veilige plek waar je (vanzelfsprekend) bij hoort, maar een arena van elkaar bestrijdende groepen en opvattingen. We denken niet meer inclusief. Ik las de uitspraak dat het steeds meer gaat over wie er niet bij mogen horen. De Amerikaanse serie 'America to Me' die de afgelopen weken bij de NPO zijn te volgen, laat zien hoe racisme, achterstelling en uitsluiting nog steeds aan de orde van de dag zijn en alleen maar lijken te verergeren. Dichter bij huis sluit Europa meer en meer haar grenzen voor vluchtelingen. Nog iets meer bij ons op de stoep worden mensen met een mediterrane ogeende achternaam afgewezen bij sollicitaties. Als het even tegenzit, val je buiten de boot en eenmaal in de verkeerde hoek is het ongelooflijk ingewikkeld en moeilijk om weer aan te haken. Dat men in veel sectoren zit te springen om personeel helpt en leidt hier en daar tot verbetering. Intussen blijven we de deur dichtgooien voor alles en iedereen die een ander kleurtje heeft, een andere achternaam of een wat andere manier van doen. De hekken worden hoger, de beveiliging neemt toe, angst voor de ander en het andere groeit.

Maar ja, dat zijn de algemeenheden die ieder al wel zo'n beetje kent. Als 'Gutmensch' – dat is op Twitter geen geuzenterm, maar een scheldwoord voor mensen die er nog genuanceerd over denken – vind ik nog steeds dat wij heel veel te delen hebben. Dat er ruimte en geld genoeg is voor iedereen. Ooit trokken de Batavieren bij Lopik de Lage Landen in. Nu komen er via de landsgrenzen Nieuwe Nederlanders bij. Die hebben we hard nodig, wil de economie blijven draaien.

Rutger Bregman (de man van 'gratis geld') bedacht ook voor daklozen de ultieme oplossing: geef ze een huis! Helaas er zijn veel te weinig huizen en dus moeten we bouwen. Wie ons daarbij gaan helpen? Precies: die anderen, die nu nog niet mee mogen doen.

UVV
TAFELTJE
DEKJE
ZOEKT
VRIJWILLIGERS!

Wij zoeken vrijwilligers die 1 keer per 4/5 weken warme maaltijden willen bezorgen bij zelfstandig wonende ouderen. De bezorging vindt plaats van ma. t/m vr. tussen 11.15 -12.45 uur. km-vergoeding
Info: dhr. T van der Meulen (T) 2136508/ 0649968205

TJITTE'S GLAS

Een gebroken fotolijstje van een dierbare, daarbij helpen we graag.

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

'Vroeger gooiden ze wel eens een putdeksel door de ramen!'

'Ja, vroeger gooiden ze wel eens een putdeksel door de ruiten of een boomke. Er is gewoon te weinig vandalisme!' Glaszetter en duivenmelker Tjitte de Vries (Tjittes Glas) moet er zelf hartelijk lachen. Zijn vrouw Ankie vult aan: 'Met oudjaar was hij de hele nacht op pad. Na de festiviteiten die in De Frieslandhal georganiseerd werden om het vandalisme te beteugelen zit hij hier gewoon op de bank.'

Ondernemen is af en toe lijden. Maar over het algemeen hebben Tjitte, Ankie en Marcel – het trio Tjittes Glas – niets te klagen. Nou ja, misschien over de muziekfestivals in de Groene Ster, maar daarover later. 'Wij hobbele leuk deur', aldus de glaszetter die na vijftien jaar gewerkt te hebben bij behang- en verfwinkel Germ en Gré Kruisinga voor zichzelf begon. 'Germ zei: dou bist altied goëd weest, oek foor ôns. Dou must dy nou mar siën te redden.' De verstandhouding met oom en tante Kruisinga is tot op de dag van vandaag goed gebleven.

'Wy binne echte Liwwadders, al woane we nou krekt búten de stad. Eddy en Henny brenge de Liwwadders in 'e bus, dat fine we prachtech. Verder krije wij hier nooit wat.' Tjitte's wieg stond in een woonboot die in de Potmarge lag. Ankie zag het levenslicht in de Tighelstraat, een húske in de inmiddels afgebroken negorij in de buurt van het Vliet. Ankie: 'Wy woanden in een straat met allemaal familie.' Later verkasten ze via de Marathonstraat, Insulindestraat, Sontstraat, Emmakade en Konvooistraat richting Hollanderwijk. Tjitte: 'Daar zaten we voor 80 gulden huur in de maand in de Waling Dijkstrastraat.' Ankie: 'Vandaar gingen we naar de Nieuwe Hollanderdijk naar een huisje van 35.000 gulden. Dat was wat.' Tjitte: 'Ik zocht een woning met werkplaats.' Ankie: 'Van mij had het niet gehoeven. De Hollanderwijk was net een

soort Coronation Street. Gezellig met allemaal kennissen en familie.' Tjitte: 'Een buurman had wel eens wat te luide muziek aan staan. Dan ging ik er langs, klopte hem vriendelijk op de schouder en vertelde hem dat André Hazes mij gewoan fan ut kussen af zong. Dan was ut al gau: pilske buurman? Ik hew wel wat feeling met dat soort meensen.'

De werkplaats is tegenwoordig gevestigd in de Van Ostadestraat. Ankie: 'Ut is un buurtwinkeltje. 's Zondagavond kwamen ze soms nog langs voor een stukje glas voor in een klok. Niet altijd leuk. Maar het buurtje was wel prachtig met stadstypes als Jan en Eddy, de zingende homo's. Ze lusten wel een hassebasje, waarna Edith Piaf door de straat schalde. Se binne allebei al doad.' Tjitte: 'Ach, nou bellen ze me voor een stukje glas en dan zet ik de bestelling in een plastic tas bij de deur neer. Het vertrouwen is nooit beschaamd. Nou, als dat niet meer kan. Een gebroken fotolijstje van een dierbare, daarbij helpen we graag. Het kost meer dan het oplevert, maar aan de andere kant: je weet nooit wat er later nog eens uitrolt. Misschien heeft de zoon een lekke thermopane en weet hij zich onze service met het fotolijstje te herinneren. Ach, van die dingen.'

'Ik wil niet alles hoeven aanpakken. Vaak hoor ik aan de telefoon al hoe de vlag erbij hangt en welk vlees ik in de kuip heb. Laatst belde ene Brander op, die wilde wat gerepareerd hebben bij een dagopvang aan de Wijnhorsterstraat. Bij die naam gingen bij mij de alarmbellen rinkelen. U bent dé Joke Brander die voortdurend in de krant staat? Ja, zei hij. Ik heb hem geadviseerd om een ander bedrijf in te schakelen.'

Op het werk is in de loop der tijd veel veranderd. Voorschriften, bepalingen en procedures maken van de vakman bijna een administratief medewerker. 'Op een trap werken is er niet meer bij. Bij een groot bedrijf als Friesland-Campina is alles strikt geregeld als daar een ruit moet worden vervangen. Het is veiligheid voor en veiligheid na. Een ruit vervangen begint met een werkbriefje. Dan komt de werkvergunning.

PSY-FI

'Ik ga tijdens het muziekfestival Psy-Fi naar Tenerife. Dat festival in de buurt wil ik niet meer meemaken. Tjitte kreeg eens een motoragent achter zich aan omdat hij naar zijn huis wilde rijden. Dat mocht niet van een beveiliging. Schoolklassen uit Tytsjerk fietsen tijdens het festival allemaal om. Je moest eens weten wat er allemaal gebeurt in die EHBO-post. Nee, dat festival betekent voor ons een onplezierige periode. Ik ontvlucht met mijn zuster dit gebied.'

Die moet worden afgetekend op de afdeling. Dan wordt bekeken waar de schade is en vervolgens wordt de werkplek, hoe klein ook, afgezet met pionnen. De trap is vervangen door een verreicher of steigers. Alles is erop gericht om ongevallen te voorkomen en de productie gaat altijd voor. Bij de GGZ moet de auto op slot. Sleutels moet je zorgvuldig bij je dragen. Deuren moet je achter je sluiten en stanleymessen buiten het bereik van patiënten houden. Se sitte der nyt foor switsokken.'

Vroeger, ja vroeger. Toen was er meer humor. Ankie: 'Ook nu is dat er nog wel, hoor. Marcel en Tjitte worden wel gezien als Buurman en Buurman. Behalve op de begraafplaats. Het is nu wat minder, maar in het begin wilde hij daar niet naar toe. Hij was as de doad dat iemand overeind út ut graf kwam.'

Naast het exploiteren van het glasbedrijf is Tjitte de Vries een verdienstelijk duivenhouder. Nog niet zolang geleden stapte er een delegatie Chinezen rond op het erf. De Vries viel ooit in de prijzen met de 'Beste jonge duif van Nederland'. 'Nee, een Amando zit er hier niet tussen.' De toespelende op de Belgische duivenhouder die onlangs zijn kampioensduif voor 1,2 miljoen euro aan een Chinese apotheker verkocht laat Tjitte en Ankie onberoerd. De Chinezen die zij op bezoek kregen maakten een rondreis en waren verbonden aan een bij duivenhouders populaire internetblog. 'Als er hier een tussen zit van 700 euro, is het een hoop.'

**Hotel Café Restaurant Duhoux
Wirdum**

**bruiloften * vergaderingen *
cursussen**

Greate Buorren 4-8 - 9088 AE
Wirdum (Friesland)

Tel: +31-(0)58-255 15 13 - E-mail: info@hotel-duhoux.nl

THE WIENERS PLAY
BUDDY HOLLY
IN KOEPELTHEATER

‘De markt voor flexibele huurders neemt enorm toe.’ Vastgoedondernemer en cultuurinvesteerder Tjalling Rollema is ingenomen met zijn nieuwe aanwinst het iconische gebouw Crystallic in Leeuwarden. ‘Ruim zestig procent van dat gebouw is verhuurd. Binnen twee jaar zit het vol. Zo ging het ook met Emmastate aan de Emmakade. Je moet je als ondernemer flexibel opstellen en niet te hoog in de boom gaan zitten met je huur. Daarnaast moeten de faciliteiten die je aanbiedt goed zijn. In Crystallic beschikken we over prima horeca en een ruim aanbod aan zalen (vier zalen die aan elkaar gekoppeld goed zijn voor 400 personen) die ook voor derden te huur zijn. Wie hier werkt kan gebruik maken van de fitness-accommodatie en we hebben een kinderopvang in huis.’

Minstens zo opgetogen is Rollema over de activiteiten in het Da Vinci Office aan de Poolsterweg op bedrijventerrein De Hemrik. ‘Onlangs is ons kantoorpand betrokken door 80 hoog gekwalificeerde personeelsleden van de internationale onderneming Huhtamaki. In het najaar vindt de officiële opening plaats door commissaris Brok. De vestiging is een grote opsteker voor bedrijventerrein De Hemrik en voor Leeuwarden.’

De onderwijsinstututen Edunoord (voorheen Instituut Röben) en Test Center Lamark (ontwikkeling van toetsen) hebben hun intrede gedaan in Crystallic. De tien bedrijven die gevestigd waren in het Da Vinci Office zijn verhuisd naar de locatie in de Kelvinstraat. ‘Hier is ruimte voor bedrijven die een werkplaats nodig hebben of opslagruimte.’

De Mantgumer ondernemer heeft naast het vastgoed ook geïnvesteerd in de Leeuwarder onderneming Bright Nano van John Poelsma. ‘Dat is een interessante ondernemer met een mooi product. De gevel van de RAI in Amsterdam is al schoongemaakt met de techniek die Poelsma heeft ontwikkeld. Volgens mij kun je rustig spreken van een revolutie op schoonmaakgebied.’

Over de twee seizoenen die Rollema nu heeft gedraaid in het Koepeltheater is hij tevreden. ‘Over mijn aankoop van het Koepeltheater, de voormalige Koepelkerk aan de Vredeman de Vriesstraat, ben ik zeer tevreden. De reacties van de bezoekers zijn hartverwarmend. Veel bezoekers van onze concerten komen voor het eerst over de vloer en zijn direct geïmponeerd over de zaal, de akoestiek en de aankleding van de historische ruimte.’ Rollema gaat het programma verbreden en de dienstverlening uitbreiden.

Belangrijke muzikale manifestaties zullen in het komende seizoen niet ontbreken. Rollema: ‘Het publiek weet de voormalige kerk goed te vinden. Er worden congressen gehouden van politieke partijen en ook steeds meer organisatoren van uitvaartplechtigheden weten deze prachtige ambiance te waarderen.’ Een van de artiesten die dit jaar zullen optreden is good old Rob de Nijs. ‘De zaal zal uitpulen.’

- VREDESCONCERT; 22 SEPTEMBER
- ROB DE NIJS, ZESTIG JAAR ARTIEST; 4 OKTOBER
- THE WIENERS PLAY BUDDY HOLLY; 6 OKTOBER
- KORENCONCERT PATRIMONIUM; 8 NOVEMBER

INFORMATIE: INFO@KOEPELTHEATER.NL
OF VIA 06-53217417

Se
make
mij
de pis
niet
lauw

Door Andries Veldman

Met de komst van SYBRAND BUMA heeft Leeuwarden weer een schrijvende burgemeester, dat is in ieder geval meegenomen. Iemand die iets langer over de dingen nadenkt en dat ook nog opschrijft in een boek. Al is het met onze vorige schrijvende burgemeester LOEKIE VAN MAREN- VAN BALEN niet al te best afgelopen in deze gemeente. We moeten maar hopen dat het deze keer goed komt.

Met zijn boek Tegen het cynisme haalt Buma allerlei zaken aan. Grote thema's als Geloof, Hoop en Liefde wisselen elkaar af met fundamentele kwesties als sociale grondrechten, werkgelegenheid, welvaart en het leefmilieu. Je vraagt je onwillekeurig af of de sollicitatiecommissie die Buma heeft binnengehaald zijn levenswerk heeft gelezen. En, als dit zo is, we hier conclusies aan mogen verbinden. Want Buma haalt nogal wat overhoop. Zelf word ik overmand door grote twijfels over de beweegredenen van de sollicitatiecommissie, maar ik neem aan dat het boek op de nachtkastjes van de collegeleden ligt.

Met Tegen het cynisme schept Buma verwachtingen die hij, naar ik hoop, gaat waarmaken. Want wat Buma in Den Haag constateerde is ook in zijn nieuwe standplaats een actueel thema. Buma kan hier meteen aan de slag en hoeft zich niks van managementsadviezen aan te trekken die aangeven dat de nieuwe bestuurder de eerste honderd dagen er het beste aan doet om op zijn handen te gaan zitten. De handen moeten juist aan de ploeg.

Misschien dat ik mij vergis, maar de magistrale foto van JACOB VAN ESSEN die bij zijn komst in de krant stond sprak boekdelen. In de Beijerstraat, tussen de woning van Aart en Paula en het woonhuis van Mata Hari, daalde Buma, vergezeld door zijn nieuwe college, van de hoogste stadsterp neer naar zijn kantoor. Rechts voorop liep wethouder FRISO DOUWSTRA, die met Buma de lakens uit kan delen nu de machtsverhoudingen binnen het college zijn gewijzigd. Ik zag wethouder HERWIL VAN GELDER skrúten kijken en ook zijn collega SJOERD FEITSMA gaf blijk van enige bezorgdheid. Gelukkig was er de altijd vrolijk lachende wethouder HEIN DE HAAN, chronisch blind als hij is voor naderend onheil.

Buma vraagt zich in zijn boek af wat de taak nu precies is van de overheid en

of grondrechten als werkgelegenheid, spreiding van welvaart en het leefmilieu in de Grondwet thuis horen. De wegbezuinigde stadsbeiaardier had tijdens zijn tocht vanaf de terp enkele schrille tonen kunnen laten horen. Het was misschien nog mooier geweest wanneer de fotograaf had afgedrukt na nog enkele passen in de Beijerstraat. Dan had café Het Gouden Pilsje prominent op de plaat gestaan en was de moeizame strijd van voorganger FERD CRONE tegen het gedachtegoed van enkele bezoekers van dit café in beeld gevangen. Nog een stap naar achteren ter hoogte van het kantoor van oud-wethouder MARCO

FLORIJN en het beeld was compleet geweest. De twee laatsten wilden van alles en haalden daartoe de boel stevig over de kop, maar ze hadden beter eerst het boek van Buma kunnen bestuderen. De start van Buma is al met al veelbelovend.

Ik neem ook aan dat Buma, zoals gebruikelijk is bij alle nieuwe burgemeesters, een lijstje heeft gekregen van moeilijke inwoners in zijn gemeente. In Tytjerksteradiel stond altijd een handelaar in aanhangwagens als enige bovenaan deze lijst. In Leeuwarden zal deze lijst vast iets uitgebreider zijn, maar ik denk dat Buma meer gevaar heeft te duchten van personen binnen zijn kantoor dan erbuiten. Want in rotten van drie staan ze natuurlijk weer opgesteld: de mannen (het zijn vaak mannen) met hun ideeetjes en plannetjes om de wereld en met name hun eigen positie daarin te verbeteren.

Het zal toeval zijn, maar toen Buma nog maar koud was gearriveerd, stonden de eerste handophouders al met nieuwe plannen in de krant. Onze welbekende milieu-man BOUWE DE BOER wil nu een blue zone in onze provincie. Friesland moet een blue zone oprichten, net zoals in Okinawa. Toe maar! De tickets zijn waarschijnlijk al besteld. En waar Bouwe de Boer opduikt, is ANNE JOCHUM DE VRIES nooit ver uit de buurt. En noem je deze twee namen, dan verschijnen er automatisch vele anderen op mijn netvlies. Je kunt er elftallen van samenstellen. Ik zou zeggen: allemaal verplicht een exemplaar van Buma's boekje en na lezing een openbare overhoring!

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zoals eerder gezegd, pakken wij zaken waarmee u zit graag op. We zien dat u onze journalistieke activiteiten waardeert en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u deze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 o.v.v. Liwwadders Journalistieke Producties. U merkt het wel: Liwwadders is niet zomaar een huis-aan- huisblaadje. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, kantines, sporthallen, wachtkamers en samtafels) gratis verkrijgbaar in de gehele gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er aangevuld. In enkele Leeuwarder wijken en in het dorp Grou wordt Liwwadders af en toe huis aan huis bezorgd. Ook in Akkrum, Gytsjerk, Hurdegaryp, Oentsjerk en Stiens is de krant verkrijgbaar. Nieuw is de verschijning in Beetgumermolen. Daar wordt Liwwadders sinds kort op verzoek huis aan huis bezorgd. Bent u als ondernemer geïnteresseerd in een bedrijfsreportage? In een mooi verhaal dat gratis wordt doorgeplaatst op onze goedbezochte website? Neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

In 2007 startte de van oorsprong Groninger Knollema met zijn boekhandel. De liefde, een maakster van topografische kaarten bij de provincie Friesland, had hem een jaar eerder vanaf het hoge land bij Uithuizen naar Leeuwarden gehaald en meteen gewaarschuwd de boekenverzameling wat in toom te houden. 'Dat is nog niet zo simpel. Ze vond het geen goed idee om thuis een foto te laten maken.'

Door Andries Veldman

Boekhandel De Gevederde Kikker verkoopt van alles

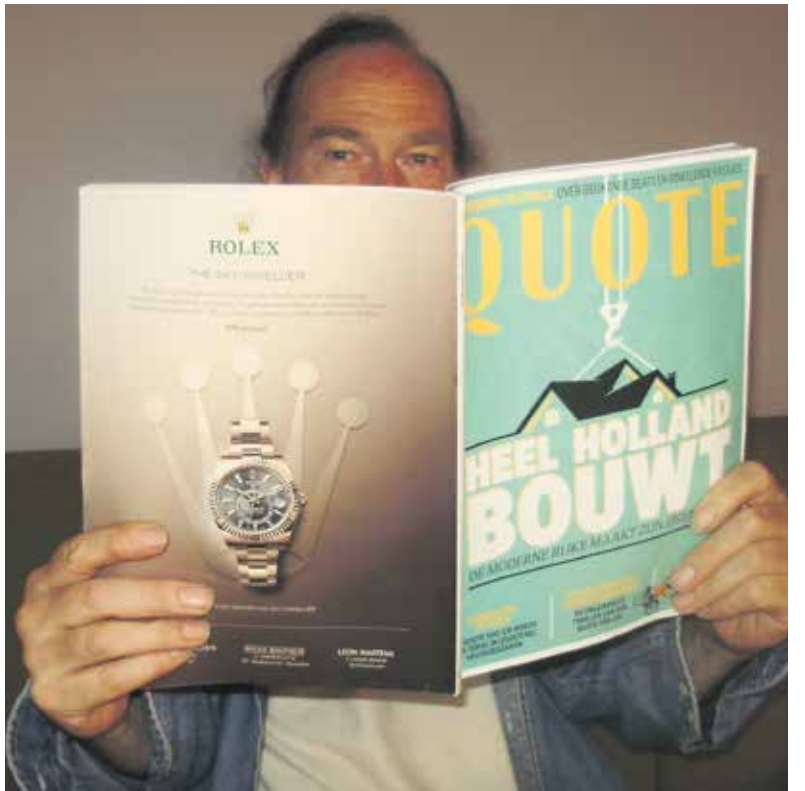
'De bibliotheek bij ons in het dorp had niet de boeken die ik wilde lezen. Min of meer uit nood ben ik toen zelf maar boeken gaan verzamelen en later, toen het huis uitpilde, verkopen.' Koos Knollema is eigenaar van boekhandel De Gevederde Kikker. Hij staat met zijn boeken op markten en verkoopt via het platform Boekwinkeltjes.nl op het internet. Op zaterdag 28 september is hij aanwezig op de Sjoerd Cuperus-boekenmarkt op de Lange Pijp in Leeuwarden.

Het werkzame leven van de boekhandelaar kende een enigszins treurige start. 'Ik wilde allerlei dingen doen en bekwaamde me in de boomverzorging, maar kon alleen aan het werk bij bomenrooiers. Dat was nou juist niet de bedoeling. Daarna was ik actief bij de bruine vloot. Dat avontuur bleek zeer conjunc-

tuurgevoelig te zijn. Jaren had je veel klandizie en andere jaren juist heel weinig. Toen ik me liet omscholen tot leraar in het basisonderwijs bleek er in Friesland een enorm overschot te zijn van leraren. Nieuwe leraren werden verdrongen door werknemers van asielzoekerscentra die gesloten werden. Wrong time, wrong place, zal ik maar zeggen.'

De Gevederde Kikker richtte zich aanvankelijk op de verkoop van esoterie. 'Maar die vraag liep al snel terug. Ik verkoop nu van alles en ben nergens in gespecialiseerd. Handel wordt mij aangeboden en ik bezoek kringloopwinkels en rommelmarkten. Er zijn overigens steeds minder rommelmarkten en het aanbod verschaalt. Bij de kringloop pikken de medewerkers vaak het beste spul weg.'

De spontane contacten die op een markt ontstaan vindt Koos Knollema het leukst. 'Regelmatig ontmoet je blijde reacties. De prijs van een boek ontstaat uit ervaring. Op Boekwinkeltjes.nl houden we elkaar – het aanbod is meer dan 7000 winkeltjes – wel een beetje in de gaten.' Hoeveel

boeken Knollema in de verkoop heeft durft hij niet in te schatten. Zijn vrouw zal zeggen: te veel. Op het internet staan er zo'n 2200 en naar de markten sleept hij dertig kratten mee.

De beroemde boekenmarkt van Deventer is een chaos aan het worden, zegt Knollema. 'Van Deventer word ik een beetje gek. Te druk en te chaotisch om je bus van en naar de kraam te krijgen. Leeuwarden is een gemoedelijke markt met een redelijk divers aanbod.' Zelf leest hij graag reisverhalen, egodocumenten en

over natuur. Dat boekenverkopers vaak zelf geen boeken lezen, kan hij deels beamen. 'Ik ken een flink aantal die zelf niet lezen, maar wel goed verkopen.'

Knollema zegt geweerd te worden van de Leeuwader vrijdagmarkt. 'Daar zou ik graag iedere week staan, maar om onduidelijke redenen is dat niet mogelijk. De enige boekverkoper die daar staat wil het niet hebben en het bestuur van de markt legt zich hierbij neer.' Liwwadders gaat natuurlijk op onderzoek uit. Wordt vervolgd.

MUIZEN IN LEEUWARDER BINNENSTAD ZET U DE AUTO EVEN OM DE HOEK?

Vakantie zat er voor Frans Koolstra van de Noord-Nederlandse Bestrijdingsdienst in Lekkum dit jaar niet in. Koolstra werd regelmatig ingeroepen om wespen te bestrijden die in grote getale voor overlast zorgden. 'Ja, dan is het: help, ik heb een wespennest. Wat ik dan adviseer? Maak nooit de opening van een nest dicht, want de wesp laat zich geen

loer draaien en vindt wel een andere opening. Een wespennest treffen wij op veel plaatsen aan. De nesten die wij verwijderen zitten in bomen, struiken, onder de dakgoot, in schuren en op zolders. Ook spouwen zijn prima nestplaatsen voor de wesp. Voor 45 euro verwijderen we de wespen deskundig in heel Friesland.'

In Leeuwarden is zijn strijd voornamelijk gericht tegen muizen. 'We worden ingeschakeld door restaurants, bakkerijen en slagerijen. Maar ook grote ondernemingen schakelen ons in bij de bestrijding van het ongedierte.' Koolstra constateert een toename van muizen in de binnenstad. 'Dat komt omdat er gebouwd wordt. Met de bouw van het provinciehuis en de parkeergarage kregen we te maken met een forse toename van oprachten. Muizen vinden altijd hun plekje. Restaurants zaten met de handen in het haar. Vaak vragen ze ons om onze auto even om de hoek te parkeren. Als het een beetje vochtig weer is dan trekken de muizen naar binnen.'

Het zijn net mensen

De Noord-Nederlandse Bestrijdingsdienst werkt met vallen en vergiftigd lokaas en pakt de bestrijding aan met een behandeling van naden en kieren en het nevelen van vloeren. De toename van ongedierte wijt Koolstra vooral aan de zachte winters en het warme voorjaar. 'Daar komt bij dat muizen zich enorm snel voortplanten. Zilvervisjes en kakkerlakken treffen we aan op vochtige plekken.' Vlooiën zijn ook ieder jaar een plaag. 'Mijn advies? Begin met de behandeling van hond en kat. Daar ligt de oorzaak.' Naast de bestrijding van ongedierte is Koolstra actief in de groenvoorziening bij bedrijven en bij de calamiteitendienst van Omrin. 'In de winter ben ik coördinator van de gladheidsbestrijding in de gemeente Leeuwarden.'

**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

TRIMSALON FELIDROOM

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

Aan de Rijksweg in Hurdegaryp heeft Kirsten Beers sinds tweeënhalve jaar haar tamelijk luxueuze trimsalon gevestigd. Na medisch ongemak kon zij haar taak als financiële dienstverlener niet meer voortzetten en besloot ze het roer drastisch om te gooien. 'Het idee was om een trimsalon er als hobby even bij te doen met één of twee klantjes per dag, maar dit voornemen is inmiddels uitgegroeid tot een serieus bedrijf met drie stagiaires en erg veel klanten uit de regio.'

Een trimsalon is soms een gevaarlijke business

De trimsalon van Kirsten Beers oogt professioneel. Aan de muur hangen haar vakbekwaamheidsdiploma's. ('Ik heb er nog meer'). En haar enthousiasme doet de rest. 'Dit is echt het

allerleukste wat ik ooit heb gedaan.' Beers behandelt voornamelijk honden, katten en konijnen. Haar specialisatie betreft katten. 'Daarin ben ik redelijk uniek.' Waar ze in ieder geval vrij uniek in is, is dat de klant de behandeling van hond, kat

of konijn kan bijwonen. In de wachtruimte staan twee forse relaxstoelen opgesteld waar het baasje op het dier kan wachten terwijl de behandeling wordt uitgevoerd. Kirsten: 'Je gooit je kind toch ook niet door de deur bij de kapper en gaat vervolgens winkelen? Nou, dat doen we hier dus ook niet. Bovendien beschouwen de meeste baasjes hun hond of kat als hun kind, een volwaardig huisgenoot. De meeste klanten vinden het plezierig om te kijken wat er precies met hun dier gebeurt. Dat mag bij veel trimsalons niet. Daar gebeurt het allemaal in een schuurtje.'

Bij Felidroom worden katten behandeld waarvan de vacht door de vele klitten niet meer te kammen valt. 'De kat lijdt hier pijn doordat de klitten aan de huid trekken bij ieder beweging die de kat maakt. Bij honden wordt door Kirsten onderscheid gemaakt tussen kortharige en langharige dieren en dieren met speciale vachten. 'Bij kortharigen is het verhalen vaak het probleem. Dat kan ik soms niet helemaal oplossen, maar ik zoek de oorzaak in de richting van voeding, te veel kammen of in medische hoek. In dat laatste geval adviseer ik om een dierenarts in te schakelen. Bij langharige honden met een dubbele vacht maken we gebruik van de was- en blaasmethode. Dat is een prachtig systeem, een vriendelijke methode, waarmee we de vacht onder druk reinigen. Dan sneeuwt het in de hele salon, dat is prachtig om te zien. Je hebt een type honden die zonder behandeling struikelen over hun eigen haar. De labradoodle is hier een voorbeeld van. Dat is een hype, en een dier met veel vachtonderhoud.'

Kirsten Beers vond dat zij haar nieuwe beroep serieus moest aanpakken. Van gedoe in een schuurtje houdt ze niet. Haar salon lijkt op een professioneel uitgerust medisch laboratorium. 'Het is een vrij beroep.

'De kat is een eigenzinnig dier en heeft scherpe tanden en klauwen. Het is voortdurend opletten en goed kijken naar het gedrag.' Zelfs voor Kirsten Beers, eigenaar van Trimsalon Felidroom in Hurdegaryp, is het oppassen geblazen. 'De kat is niet altijd goed te coachen.'

Iedereen kan in een schuurtje een salon beginnen en met een tondeuse en trimschaar het dier te lijf gaan. Zoiets wilde ik niet. Daarom heb ik ook opleidingen gevolgd om de dieren vakkundig te kunnen behandelen. In Norg is de trimacademie gevestigd, een particuliere school waar Beers onderwezen werd om de kneepjes van het vak onder de knie te krijgen. 'Dat is een pittige opleiding met minimaal honderd stagedagen die je moest doorlopen.' In Beemte Broekland volgt ze een opleiding tot feline gedragstherapeut, dit is een opleiding met als doel het uitbreiden van het dienstenpakket van Felidroom, bij Sonja van Leeuwen, die in de trim- en kattenwereld wordt beschouwd als expert. Van Leeuwen komt uit de stal van hondenkenner Martin Gaus.

Kirsten Beers is nog niet uitgestudeerd. 'Dit is zo'n leuk vak dat ik nu ook alles wil weten van het gedrag van de kat. Op de kattenacademie leer ik hoe het komt dat katten onzindelijk of agressief kunnen worden en hoe dit opgelost kan worden. Na de studie mag ik mij kattengedragstherapeut noemen.' In Leeuwarden wordt ze vaak ingeschakeld door de medewerkers van het kattencafé Poespas aan het Noordvliet.

Tip Tip Tip Tip Tip Tip Tip

Wij heten u van harte welkom in ons Live Cooking restaurant.

Like ons op facebook voor speciale acties

Wokpaleis Fryslân E10 • Rijksweg 17 • 9256 XD Rypstjerk • 0511-432222

www.wokpaleisfryslan.nl

WILT U DIT JOURNALISTIEKE INITIATIEF STEUNEN? BEZOEK DAN ONZE WEBSITE WWW.LIWWADDERS.NL EN BEKIJK DE MOGELIJKHEDEN ONDER DE KNOP. DOE MEE, DONEER!

Ernstige vervuiling

Van onze correspondent

Het Leeuwarder Havankpark raakte door een mededeling in Huis aan Huis (eind juli 2019) opgeschrikt. Op de locatie Dokkumertrekweg 60/Circus Mikkeniepad was sprake van ernstige bodemverontreiniging. Een spoedige sanering was noodzakelijk. Navraag bij de gemeente wees uit dat het hier ging om vervuiling door asbest. 'Indicatief en nader onderzoek' hadden uitgewezen dat optreden noodzakelijk was. In gang gezette nieuwbouw was stilgelegd.

De grond is aan de huidige eigenaar, M. Cnossen, verkocht door makelaardij Hart de Vries. De makelaardij sprak 'van een uitzonderlijke bouwlocatie, aan de rand van Leeuwarden, te midden van de mooie natuur'. De gemeente gaf 9 oktober 2018 een vergunning af voor het bouwen van een woning. Voorzover bekend heeft makelaardij De Vries indertijd de grond aangekocht van de erven W. Kooistra.

Naar nu dus blijkt is op deze locatie sprake van ernstige bodemvervuiling. Liwwadders heeft enkele rapporten over deze vervuiling ingezien. Deze rapporten zijn van recente datum, zoals het rapport Nader Bodemonderzoek asbest van 28 juni 2019, van het ingenieursbureau MUG. Opdrachtgevers voor dit rapport waren de heer M. Cnossen en de gemeente Leeuwarden.

De ingenieurs schrijven onder meer: 'Circus Mikkeniepad te Leeuwarden is omstreeks 2007 aangelegd. Tot die tijd was de locatie onderdeel van een terrein waarop sprake was van diverse vormen van bedrijvigheid. Ook is

bekend dat de inmiddels gesloopte bebouwing gedeeltelijk asbesthoudend was en dat op het terrein depots grond met asbestverdacht materiaal aanwezig zijn geweest. Uit bodemonderzoeken uit het verleden blijkt dat de bodem ter hoogte van het Circus Mikkeniepad te Leeuwarden licht tot matig verontreinigd is met enkele zware metalen, PAK, EOX en/of minerale olie.' De vervuiling omvat dus meer dan alleen asbest.

Bureau MUG vermeldt dat voorafgaand aan sloopwerkzaamheden in opdracht van H. de Vries al in februari 2009 asbestinspectie heeft plaatsgevonden. Er volgde daarna in 2010 sanering van puinresten en van 'verloren' bekisting plaats door het bedrijf Sake Zittema. Correspondentie terzake is aanwezig – zoals MUG schrijft – in het bodemdossier met betrekking tot de vrijgave van het oorspronkelijke perceel Dokkumertrekweg 60.

De opruimingswerkzaamheden uit die tijd blijken onvoldoende te zijn geweest. Anders – zo moet toch aangenomen worden – zou nu niet – na nieuwe inspecties – optreden noodzakelijk zijn.

Gemeente al jarenlang op de hoogte

De rol van de gemeente lijkt in 2019 doortastend. Samen met de huidige eigenaar Cnossen is onderzoek uitgevoerd en besloten tot serieuze sanering. Waarbij mag opgemerkt dat de recente inspectie zich beperkte tot het directe gebied. Het is niet onmogelijk dat de activiteiten van het 'bedrijf' Kooistra zich over een groter gebied uitstrekten.

Eerdere waarschuwingen

De gemeente heeft lang geworsteld, of beter gezegd, nauwelijks ingegrepen in de activiteiten van dit bedrijf. In de jaren 2003 tot en met 2006 probeerde een

werkgroep van bewoners van de Vierhuisterweg (verbonden met de buurtvereniging 'Om 'e Klokslach') zicht te krijgen op wat er precies aan de hand was en wat de gemeente en aanverwante instanties eraan deden. De aantekeningen van deze werkgroep geven een beeld van moeizaam overleg, een niet gering aantal instanties (afdelingen gemeente, milieupolitie, milieuadviesdienst, bouwtoezicht, wijkmanagers, Wetterskip, etc.) die het dossier doorschuiven, veel wisseling van ambtenaren, en ook intern trouwtrekken en onenigheid. Kortom, een bedrijf

met activiteiten waar de overheid zich blijkbaar niet de vingers aan wilde branden. Daarom werd maar geconstateerd dat het niet om een bedrijf ging. Alsof dat voor de vervuiling verschil maakte. De gemeente ging niet over tot effectief optreden.

De werkgroep richt zich in een schrijven (17 juni 2004) ten einde raad tot de heer H. de Haas, directeur stadsontwikkeling. Een citaat uit de brief:

'Zoals u kunt lezen hebben wij in de afgelopen jaren zo langzamerhand alle wegen bewandeld

TER ILLUSTRATIE ZIJN HIER ENKELE PASSAGES UIT DE AANTEKENINGEN VAN DE BEWONERSWERKGROEP OVERGENOMEN ----

Ambtenaren aan het werk met dossier Kooistra

Enkele opmerkelijke passages uit de aantekeningen van de werkgroep van bewoners uit de periode 2003-2004

November 2003

Milieupolitie stelt voor tot plan van aanpak te komen.

December 2003

Milieuheli maakt luchtfoto's. De heer Wijning maakt foto's. Foto's worden vergeleken met kadasterkaarten. Illegale bouwsels worden waargenomen. Uit fotovergelijkingen blijkt dat Kooistra zich gemeentegrond heeft toegeëigend.

December 2003

Rayonbeheerder deelt mee dat niet duidelijk is wie bij de gemeente de regie heeft.

Mei 2004

Milieu-inspecteur Wouts zegt dat hij het dossier heeft overgedragen aan Bouw- en Woningtoezicht. Hij heeft geen milieu-

delicten geconstateerd en dan is het verder een Ruimtelijke Ordeningszaak. Wouts is verteld dat men Kooistra nodig had voor aankoop grond. Hij wist niet meer aan wie hij het dossier had overgedragen. Milieupolitie voelt zich door deze gang van zaken geschoffeerd. Milieupolitie laat weten een hele middag op het gemeentehuis naar het dossier te hebben gespeurd maar het niet boven water te hebben gekregen.

Mei 2004

Veenstra van Bouwtoezicht deelt mee dat hij die ochtend Kooistra heeft bezocht en daar inderdaad rommel aantrof doch geen aanleiding zag voor handelend optreden. Hij zegt foto's milieuheli en de vergelijkingen met kadasterkaarten niet te kennen.

Juni 2004

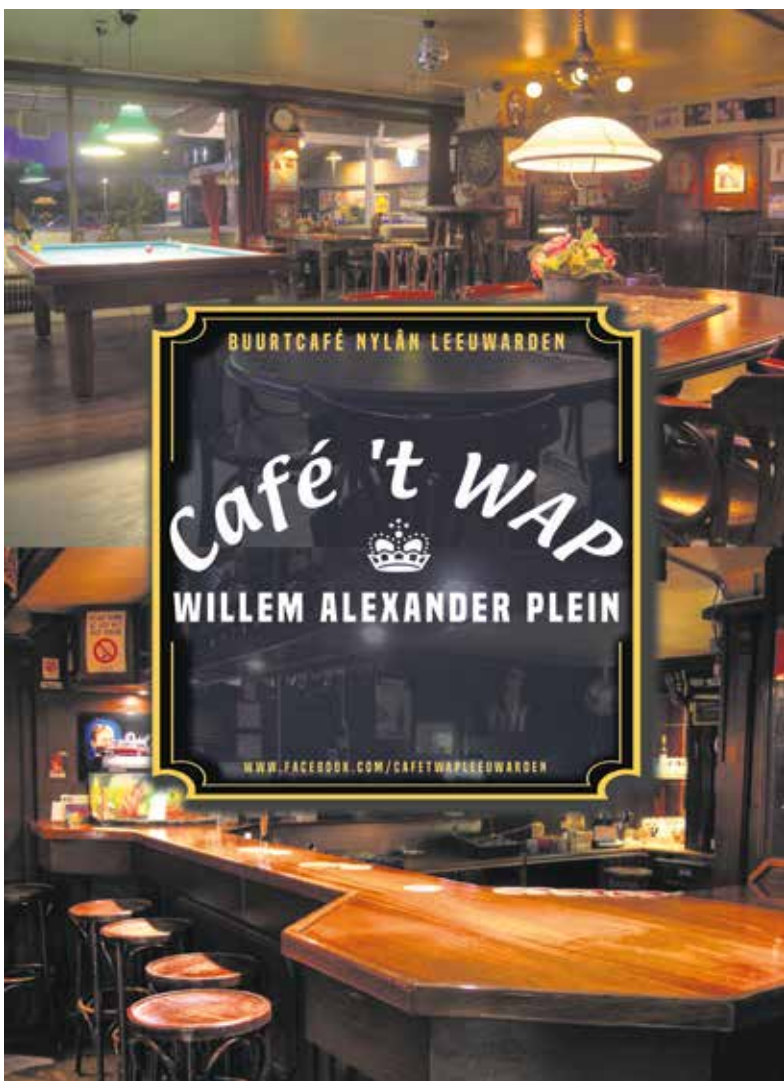
Veenstra zegt dat men bij vaststelling bestemmingsplan Havankperk perceel Kooistra over het hoofd heeft gezien. 'Uw omgeving is een uithoek van de gemeente en daar komen onze medewerkers niet geregeld controleren.'

Juni 2006

Milieuadviesdienst wil niet deelnemen aan een bespreking. De heer Popma laat weten dat zij niets met de zaak van doen hebben. De heer Kooistra heeft geen milieuvergunning = derhalve geen bedrijf = derhalve geen zaak voor hen. 'Van een daadwerkelijke 'overdracht' door Wouts van het dossier Kooistra aan Bouw en Woningtoezicht moeten wij (= de bewonerswerkgroep) ons ook niets voorstellen aangezien er geen dossier en geen opdracht bekend is.'

Augustus 2004

Sectormanager Vogelzang en Veenstra van Dienst Stadsontwikkeling zeggen dat Kooistra

DOKKUMERTREKWEG/
CIRCUS MIKKENIEPAD

om zicht te krijgen in de aanpak van de ‘kwestie Kooistra’. Op dit moment zijn wij echter in een volstrekt onduidelijke situatie beland, waarbij het functioneren van onderdelen van uw dienst bij ons twijfels oproept.’

De werkgroep vraagt om een gesprek met de heer De Haas. Dat gesprek bleef uit, maar er kwam toch iets in beweging. Mevrouw Vogelzang (sectorhoofd Bouwen en Wonen) werpt zich op als ‘voorlopig aanspreekpunt’ en deze sector zal meer actie gaan ontplooiën. Naderhand blijkt dat de actie zich beperkt tot de aanzegging aan Kooistra om illegale bouwsels (met name een chalet) op te ruimen. Tijdens deze rit wordt ontdekt dat in 2002 al eens een aanschrijving hiervoor was gedaan, waarvan verder onbekend was gebleven wat dat had opgeleverd.

Hoe het precies is afgelopen zal in de gemeentelijke dossiers nog wel te vinden zijn. Het in het rapport van Ingenieursbureau MUG genoemde gemeentelijke dossier ‘vrijgave perceel Dokkumertrekweg 60’ zou uitsluitel kunnen geven.

De conclusie moet helaas zijn, dat de gemeente al veel eerder effectief had behoren op te treden tegen vervuilende activiteiten op deze locatie. De wijze waarop hier ambtelijk en bestuurlijk is gewerkt verdient een nadere evaluatie.

volgens hen ‘overgangsrecht’ heeft gekregen om huidige activiteiten te handhaven. Voor de werkgroep is onduidelijk hoe een sloopbedrijf dat niet aan oude bestemming (agrarisch) voldeed en ook niet aan nieuwe bestemming (wonen) in overgangsrecht terecht kan komen.

September 2004

Mevrouw Vogelzang deelt telefonisch mee dat zij ‘het langs het gebied van Kooistra geplande fietspad, waarop hij illegale bebouwing heeft neergezet, beschouwt als een ‘complexe zaak.’ De toeëigening van gemeentegrond blijkt een andere afdeling opnieuw te willen controleren, deze gelooft niet dat er illegaal grondgebruik is. Desgevraagd deelt de Milieupolitie mee dat illegale gebruiknaam van grond allang is bewezen.

Mevrouw Vogelzang herhaalt dat de afdeling milieu haar heeft doorgegeven dat bedrijf Kooistra geen inrichting is op grond van wet milieubeheer en zij dit dus wil laten rusten.

VREEMDE GANG VAN ZAKEN ROND BIOGAS ZUIDLANDEN

Van onze correspondent

In de Zuidlanden loopt al enkele jaren een project voor levering van warmte via biogas. De bewoners zijn hierop aangewezen. Keuzemogelijkheden zijn er verder niet. De mestvergister van de Dairy Campus is de leverancier van het ‘groene gas’. In aanwezigheid van de nodige pommeranten zijn er al diverse openingen en herstarts geweest. In december 2018 deed bijvoorbeeld de lokale energietovenaar Bouwe de Boer nog een duit in het zakje. Het zou deze keer wel goed gaan. De Boer verzuimde daarbij te vertellen wat er de afgelopen jaren niet goed was gegaan. De Boer kiest altijd voor de goed-nieuws-show.

Het valt nog niet mee een goed beeld te krijgen. Allerlei bedrijven en projecten waren betrokken bij het – naar nu blijkt te eenvoudig voorgestelde – project. Technisch en financieel ging (en gaat?) er het nodige mis. De uitleg daarbij is summier.

Volgens onze informatie was in 2018 het faillissement van Biogas Leeuwarden – min of meer het moederbedrijf – nabij. Het Fûns foar Skjinne Enerzjy van de provincie zou met moeite de boel via forse bijdragen overeind hebben gehouden. Er ging veel narigheid aan vooraf.

Het bedrijf ENNATUURLIJK – gevestigd in Eindhoven – verzorgt voor de bewoners van De Zuidlanden de warmtelevering met de mestvergister van Biogas

Leeuwarden als bron. In fraaie bewoordingen wordt het belang voor het milieu van biogas – in tegenstelling tot ‘gewoon’ gas – op de site van het bedrijf omschreven. De bewoners mogen zich volgens deze informatie gelukkig prijzen aan dit project deel te nemen. Over de veronderstelde hoge aansluitingskosten wordt niet gesproken. Terwijl de Hoge Raad in 2017 – naar aanleiding van een uitspraak van het gerechtshof Den Bosch – bepaalde dat ENNATUURLIJK jaarlijkse aansluitingskosten ten onrechte in rekening brengt.

De door Bouwe de Boer eind 2018 van publiciteit voorziene nieuwe opstart lijkt nog slechts beperkt te functioneren. ENNATUURLIJK zag zich in elk geval gedwongen in juli van dit jaar een brief aan de klanten in de Zuidlanden te schrijven.

De gemeente zal nog veel moeten uitleggen

ENNATUURLIJK legt in enkele zinnetjes uit dat ‘we door een technisch defect aan de mestvergistingsinstallatie (...) helaas sinds eind 2018 de warmtelevering met ketels op aardgas in hebben moeten vullen.’ Geen biogas dus, maar gewoon gas. In weerwil van wat Bouwe de Boer ook mag hebben beloofd.

De vraag is gerezen wat voor gas de bewoners voor eind 2018 eigenlijk kregen. Want – zoals in de brief wordt aangegeven – er is al langer sprake van technische defecten van de mestvergistingsinstallatie enerzijds en van tekortschietende bedrijfsvoering anderzijds. Biogas Leeuwarden heeft sinds enige tijd het bedrijf AGRADU ingehuurd om tot een beter beheer te komen.

In elk geval zal tot eind van dit jaar geen biogas worden geleverd. Het is opmerkelijk dat ENNATUURLIJK de bewoners al die tijd niet heeft geïnformeerd over de stand van zaken. In de brief zoeken we tevergeefs naar een

excuus. Wel belooft ENNATUURLIJK een nieuw warmteparadijs: met het consortium Warmte van Leeuwarden onderzoekt men nu de mogelijkheden van aardwarmte (geothermie). Het bestaande warmtenet in de Zuidlanden zou in 2021 aangesloten kunnen worden op de aardwarmtebron. Het lijkt haast op een vlucht naar voren.

Voorlopig is het zaak dat de bewoners van Zuidlanden uitgebreider worden geïnformeerd over datgene wat er in de afgelopen jaren misging en wat ze nog te wachten staat.

Op de site De Zuidlanden lezen we: ‘De ontwikkeling van dit duurzame energiesysteem (het biogas-project, red.) is een gezamenlijk project van Gemeente Leeuwarden, GEM DE Zuidlanden, ENNATUURLIJK en Animal Sciences Group uit Wageningen (Dairy Campus).’

Er valt dus ook door de gemeente nog veel op te helderen.

Afblazen Psy-Fi is voor wethouder Feitsma een regelrechte afgang

Door Andries Veldman

DE BIJZONDERE OPEN BRIEF VAN PSY FI STAAT IN HET ARCHIEF OP LIWWADDERS.NL

De inkt van Feitsma’s evenementenplan is nog niet droog of Psy Fi, een van de hoofdrolspelers in dat document, geeft er de brui aan. De wethouder maakt het op zijn beurt erg bont door in de Leeuwarder Courant de actiegroep Groene Ster Duurzaam hiervan de schuld te geven. Veel gekker kun je het niet krijgen. De wethouder, die zelf op vele punten faalt, legt in de krant de verantwoordelijkheid voor de problemen neer bij de actiegroep.

Enkele jaren geleden stuurden de organisatoren van Psy-Fi een brief naar de wethouders Sjoerd Feitsma en Isabelle Diks (PAL/GroenLinks). In deze uiterst curieuze brief, inhoudelijk te bizar voor woorden, geven de organisatoren van het festival uitputtend hun relatie weer met de gemeente Leeuwarden. De teneur van de brief ademt een en al afkeuring over de gemeentelijke organisatie. Een citaat uit de brief van Psy-Fi: ‘De gemeente hanteert

een tactiek van achteraf puinruimen om hun vergunningen erdoorheen te drukken.’ De brief zal bij veel ondernemers in Leeuwarden een blik van herkenning geven. Ook zij liepen aan tegen de wisselende beleidsopvattingen van de gemeente Leeuwarden en zagen veel met enthousiasme ingezette plannen in de modder eindigen. In de

De een mag meer dan de ander

brief komt tevens de belangenverstengeling van Sjoerd Bootsma en zijn festival Welcome to the Village in relatie tot Culturele Hoofdstad aan de orde. Ook nu blijkt: de een mag meer dan de ander. De brief dateert van december 2015.

Naar nu blijkt is deze brief (hier te vinden) nog steeds actueel. Wethouder Feitsma, jurist nota bene, heeft keer op keer op zijn donder gekregen van de bestuursrechter. Feitsma lapte steeds maar weer de regels aan zijn laars. Feitsma ver-

zuimde de burgers van Leeuwarden vroegtijdig te informeren over wat er allemaal in de Groene Ster stond te gebeuren. Bij toeval ontdekte Groene Ster Duurzaam dat er honderden bomen worden gekapt in het recreatiegebied. Het stond terloops vermeld in een document dat pas bij de bestuursrechter werd overlegd. Het woord transparan-

tie heeft binnen het Leeuwarder college geen enkele status meer. Feitsma wilde het allemaal onderhands regelen.

In Friesland hebben de burgers het inmiddels wel een beetje gehad met bestuurders die hen voluit in het gezicht spuwen. In Sneek moest een organisator van een groot festival bakzeil halen. Hier duikt burgemeester Jannewietske de Vries (PvdA) onder de radar door op het allerlaatste moment het festival af te blazen en haar woordvoerder

de teksten te laten oplepelen. En dat terwijl de Sneker burgemeester al geruime tijd op de hoogte had kunnen zijn van de naderende problematiek. Op Terschelling is inmiddels ook al gedoe ontstaan rond Oerol. De middenstanders op het eiland zijn kwaad op de organisatie, die hen niet meer betreft bij leveranties.

Wie de lange rij publicaties over Psy-Fi nog eens naloopt, kan tot geen andere conclusie komen dan dat de Leeuwarder bestuurders hebben gefaald. Erger nog: deze bestuurders hebben hun ‘beleid’ in ondemocratische bilataaltjes en achterkamertjes afgedekt.

EEN STEVIGE RAAD KAN NIET ANDERS DAN WETHOUDER FEITSMATER VERANTWOORDING ROEPEN. WELLICHT DAT HIJ DE EER AAN ZICHZELF HOUDT.

HEROPVOERING NIEUWESTAD

De tijd staat niet stil en wat geweest is komt nooit meer terug. Het kan gewoon niet, dat is bekend, maar soms zou je best eens willen ingrijpen. Niet een beetje, maar tot in detail. Met heel veel geld en energie zou het moeten kunnen om de Nieuwestad en de belangrijke winkelstraten daaromheen helemaal terug te bouwen naar het beeld van de late jaren vijftig, vroege jaren zestig. Dat zal nog niet meevallen. Zo heb je de Achmeatoren en het nieuwe Provinsjehûs, die overal boven uitsteken, maar daar gooien we dan wel een doek overheen. De rest moet te doen zijn.

Via crowdfunding, want we leven nu immers wel in de eenen-twintigste eeuw, gaan we de benodigde miljoenen binnenslepen, want subsidie zullen we er wel niet voor krijgen. En dan kan het beginnen, het zoeken van de architecten, de bouwvakkers en de acteurs, want alles moet kloppen. In Ivoorkust hebben ze het Vaticaan nagebouwd, in Japan stukken van Amsterdam, dus geen gemor dat dit onmogelijk is. En daarna gaan we met elkaar lekker jaren zestigje spelen.

Door André Keikes • Foto's Historisch Centrum Leeuwarden

Graszaad, zegt u?

Er wordt, terugkijkend, soms wel eens gelachen om de licht serviele houding van sommige winkeliers. Dat met licht gekromde rug, achter een klantenmevrouw aanlopen, handenwrijvend, vol gespeeld begrip voor heur nukken. Ook als de klant alle tijd nam om de halve collectie tevoorschijn te laten halen. Om uiteindelijk met iets tamelijk onnozels te vertrekken. Tijdens het afrekenmoment overhandigde de dame in kwestie met een losse polsbeweging haar felbegeerde bankbiljet. Wat een macht!

Ook wanneer het koning klant niet genoeg beviel en de concurrerende zaak werd genoemd. Dat was wat, een klant verliezen, want voor een kleine winkelier was elke (vaste) relatie er een. Het verklaart de houding van de vroegere winkeliers en misschien zelfs wel het gevoel van machteloosheid van oudere klanten van nu. Hun macht is gebroken door de schaalvergroting. Verkopers in een franchisezaak of filiaal bekreunen zich niet om een klant meer of minder, waarmee ook de prettige

beminnelijkheid verdween, en dat mag je een groot verlies noemen. Hoe anders is het nu bij mondiaal opererende telecombedrijven, grote verzekeraars of energieleveranciers. Daar mag de hedendaagse klant blij zijn als hij überhaupt iemand aan de lijn krijgt na het volstrekt niets betekenende 'bedankt voor het wachten'. Hopend dat zijn vage uitleg tot een oplossing leidt en de callcentermedewerker er iets aan kan of wil doen.

In de jaren vijftig en zestig was dat heel anders. Dan opende je de winkeldeur, hoorde het

schelletje, en schreed je bij wijze van spreken naar de toonbank. Sommige oude dames menen dat het nog steeds zo kan, maar dan hebben ze het mis.

Natuurlijk niet alle dames van toen gedroegen zich zo en niet overall was de winkelier een beetje kruiperig. Nee, zeker niet. Er waren ook uiterst zelfbewuste winkeliers, die pal stonden voor hun kennis en producten. Antoon van Beusekom van de zaadhandel op de Tuinen was er zo een. Een kleine man, die overtuigd was van zijn eigen vak-kennis en geen zin had in klanten die het beter meenden te weten. 'Graszaad, zegt u? Waar is het voor? Voor een stadsgazonnetje? Neem dan sportveldengraszaad, dat is veel sterker.' Tegensputteren hielp niet, Van Beusekom had het al in een zak gedaan.

Zaadhandel Antoon van Beusekom op de Tuinen

Door André Keikes

Hoe cool is koel?

Als je het warm hebt, zet je een raam open. Tenminste, dat was tot voor kort de snelste weg naar verkoeling. Maar door het veranderende klimaat en de technische ontwikkelingen, kiezen mensen vaker voor airco. Niet alleen in bedrijven en instellingen, maar ook thuis. De stad verandert erdoor. Frisse lucht ziet er vaak niet zo mooi uit.

Toegegeven, leefbare omstandigheden zijn belangrijker dan puur esthetische, maar moeten we dan echt alles ondergeschikt maken aan milieu en klimaat? Mogen we ons ook een beetje druk blijven maken om een prettig uitziende omgeving, per slot van rekening het decor van de film van ons leven. Is een airco in onze Noord-Europese omgeving nu al echt noodzaak of toch vooral luxe? In hotels betaal je vaak een opslag voor een kamer met airco, maar zonder kan ook.

Als we even een eeuw terugkijken, zien we mannen in dikke, wollen kostuums, vaak zelfs met vest en doorgaans met hoofddeksel en vrouwen met meerlagige jurken, vesten en hoedjes. Winters waren kouder, zomers koeler, maar toch, ook in die jaren kon het soms snikheet en broeierig zijn. Dan mocht in het uiterste

geval misschien het jasje even uit of een andere kleinigheid van de buitenste schil, maar je behoorde te allen tijde 'gekleed' te blijven. Kom daar nu eens om, in deze tijden van topjes, shorts en teenslippers. Over 'decorum', uiterlijke waardigheid, heeft niemand het meer.

Ze zouden je ook zien aankomen in je driedelig grijs met hoed op de vrijmibo in café De Stee of waar dan ook. Andere tijden, andere opvattingen. We zijn vrijere mensen geworden, schamen ons niet meer voor onbedekte huid, zelfs niet als alles lubbert en blubbert, en de teennagels ongeknipt gebleven zijn, daar moeten de anderen maar tegen kunnen. Menige jofele peer buigt zich ook ongegeneerd zonder hemd over het fruit in de supermarkt tot de bedrijfsleider hem er op wijst dat andere klanten dat misschien wat onfris vinden. 'Oh ja, juh?', oké, hij had er helemaal niet bij

stilgestaan, 'dan doene we toch gewoon een shirtje an'. Leeuwarders zijn echt geen kwaai jongens.

Het is, zoals gezegd, ook warmer dan toen. Wie herinnert zich niet het Culturele Hoofdstad jaar, met zeker vier maanden zon en hitte – daar moet de organisatie een lieve duit voor betaald hebben –, en ook deze zomer zitten we al weer gezellig te smoren in onze huizen.

Tenzij je een airco hebt aangeschaft natuurlijk, want die dingen worden steeds gewoner in ons 'gematigde' klimaat. Jammer is het wel dat ze zo lelijk zijn. Loop maar eens door de stad, je ziet de grote grijze bakken, op steeds meer plekken in het stadsbeeld verschijnen. In de Burmaniastraat bijvoorbeeld, de Peperstraat, twee in het Maria Annastraatje, twee joekels in de Weerd, om er maar eens een paar in de kwetsbare historische omgeving te noemen.

Je ziet ze niet alleen, je hoort ze ook. En niet zo bescheiden als de ouderwetse (raam)ventilatoren, die er nog wel zijn, maar steeds minder, omdat ze stukken min-

der effectief zijn. Bewoners van oude binnenvaartschepen aan de Leeuwarder kades zetten ze soms handig in een patrijspoot en bij Bakker Bart staat in de zomer aan de Wirdumerdijkkant soms het brede schuifraam omhoog, met een krachtige ventilator erachter, omdat zo de koelere lucht sneller binnenkomt. In een enkel geval, zoals bij het Oranje Bierhuis, zit

de ventilator nog gewoon achter een rooster in de muur. Alle beetjes helpen. In de Ossekop, bij de Oude Oosterstraat, dreunt al jaren de frisse-luchtinstallatie van café-restaurant De Vliegende Hollander. Begrijpelijk, je moet wat doen voor je gasten en je personeel, maar het is toch wel fijn dat niet iedereen zo'n rumoerig ding heeft.

ANDRÉ KEIKES (1957)

is journalist, illustrator en beeldend kunstenaar. Hij bracht zijn vroege jeugd door aan de Nieuwestad in Leeuwarden, met opgang aan de Oude Lombardsteeg, boven de vroegere schoenwinkel van Hoogenbosch (later Dolcis en nu een deel van Van Haren). Hij werkte 35 jaar als redacteur van de Leeuwarder Courant. André's vader, H(enny) W. Keikes (1926-1985) werkte veertig jaar voor de Leeuwarder Courant, waarvan lange tijd als chef van de stadsredactie. In André's beleving als kind kende zijn vader vrijwel iedereen in Leeuwarden, getuige de talloze mensen die hij groette op straat. Hij schreef vanaf 1960 tot

medio 1972 onder de rubriekstitel 'Och heden ja!' wekelijks zijn destijds zeer geliefde krantenartikelen over oud-Leeuwarden, die later ook succesvol waren in boekvorm. Hij publiceerde verder boeken over de jeugd van Margaretha Geertruida Zelle (Mata Hari), de geschiedenis van De Harmonie en het Diaconessenhuis. Deze verhalen schreef André onder meer op basis van zijn eigen herinneringen aan die tijd, met 'Och Heden Ja' in het achterhoofd. Het manuscript lag geruime tijd in een la, nadat André's tweelingbroer Saco, met wie hij samen opgroeide in de beschreven periode, in 2011 plotseling overleed.

Waar is het voor?

Te veel weerwoord werd niet op prijs gesteld

Lampenwinkel Laagland aan de Voorstreek

Of de gezusters Laagland van de lampenspecialzaak aan de Voorstreek. Wie er kwam ontving hun warmte en vriendelijkheid, maar zag ook een zeer kordate houding. 'Als u een nieuwe lampenkap wenst voor uw stander, dan moet u die gewoon meenemen. Zo maar even een kap uitzoeken, dat pakt nooit goed uit.' En dan werd er een willekeurige stander uit de winkel gegrepen en een kap die er inderdaad absoluut niet bij paste. 'Ziet u wel, dat past helemaal niet.' Alsof dat een helder bewijs was.

Dan kon je twee dingen doen. Je ergerde je en je kwam niet meer terug, maar dan werden je winkelmogelijkheden meteen een stuk kleiner. Zo veel lampenzaken waren er nou ook weer niet

in Leeuwarden en Laagland had een prachtige collectie. Of je deed wat je gezegd was en je fietste gehoorzaam met je stander naar de Voorstreek. De dames zochten vervolgens allervriendelijkst een nieuwe kap voor je uit. Te veel weerwoord werd niet op prijs gesteld.

Maar sommige klanten waren ook niet op hun mondje gevallen. Dames naaiden, breiden en stikten veel in die dagen. Het verklaart ook de prominente aanwezigheid van een naaimachinezaak als die van Singer. Bij Covers ('damesstoffen') op de hoek van de Wirdumerdijk en de Peperstraat, later Actie Sport en nu JD, dus tegenover de grote herenmodezaak van Flottow (die werd Bakker Bart), snuffelden

velen tussen de rollen stof. De verkoopsters, terzake kundig natuurlijk, hoefden niet veel meer te doen dan de stoffen te meten en af te rekenen, zoals dat vandaag de dag zowaar nog in een vergelijkbare sfeer bij Jan Sikkes aan de Nieuwestad gebeurt. Ga er vooral ook eens boven kijken! Oud Leeuwarden revisited!

Klanten van zulke winkels wisten en weten bijzonder goed wat ze willen. 'Ja, dat begriep ik su oek wel, kest het wel inpakke.' Het is de wereld van spelden tussen de lippen, duimstokken, immense scharen en drukkertjes. Wat een grote, lichtovergoten zaak was Covers. En dat voor de nederige verkoop van stoffen. Met het hele pand lange tijd in een monumentale neon belijning.

Natuurlijk is er bouw- en welstandsregelgeving van de gemeente, maar die eisen zullen steeds krachtelozer worden, naarmate het klimaatprobleem zich verder opdringt. Denk ook aan de grote, grijze, ronkende kasten, die bij warmtepompen horen, familie van de aircobak. Dat wordt nog wat qua uiterlijk en geluid, hopelijk dienen zich snel betere oplossingen aan. Hetzelfde geldt voor de ook allerm minst fraaie vlaktes aan zonnepanelen op historische daken en de ronduit monsterlijke gsm-masten.

Wat al veel beter uitpakt, is het plaatsen van dergelijke installaties hoog op daken. Je ziet ze nauwelijks en je hoort ze ook stukken minder. Het voor de Friese Campus van de Rijks Universiteit Groningen omgebouwde Beursgebouw voldoet aan alle hedendaagse eisen, levert een koel klimaat binnen, maar wordt van buiten niet ontsierd door airco-bakken, zoals die in Noord- en Zuid-Amerika massaal aan stadsgevels geplakt worden. Hus en Hiem, daar hebben ze daar kennelijk nog nooit van gehoord. Ook goed weg-gewerkt zijn de koelinstallaties op het gebouw aan het Zuiderplein waarin ING gevestigd is. Zo zouden meer het moeten doen.

Toch is het dak ook weer niet altijd de ideale plek voor technische installaties, zeker niet als ze

heel omvangrijk zijn. Boven op het uit 1955 daterende research-laboratoriumgebouw van Friesland Campina, een sieraad van wederopbouwarchitectuur aan de Pieter Stuyvesantweg, staat sinds enige tijd een wanstaltige constructie van metalen buizen. Het puur functionele heeft het hier duidelijk gewonnen van de esthetiek. Je vraagt je af of dat niet anders had gekund.

Mensen houden van warmte, maar het moet natuurlijk ook weer niet te gek worden. Dan kom je tot niets meer, zelfs niet tot slapen. Dus zet je 's nachts maar alle ramen open, omdat het in die uren tenminste een beetje koeler is. Dat ziet er heel leuk uit. Loop maar eens op een zeer vroege zomerochtend, dus als het nog maar net licht is, door die fijne oude straatjes van het Leeuwarder centrum. Er kunnen daar ramen en raampjes draaien en kantelen, waarvan je nooit vermoed hebt dat ze open kunnen. Opeens ontstaan er zo in oude en nieuwe gevels de wonderlijkste verticale stadslandschapjes van fris verlichte strepen en kleine, zonnige vlakken, naar buiten wapperende gordijntjes en heel veel levende schaduwen. Ze maken geen geluid. Dat laten ze over aan miljoenen ritselende boombladeren, duizenden vogels en een dorstige hond in de verte.

BAKKER BART

Een goed **begin** van de dag

Ons ontbijtje bestaat uit een warme drank, een mini Bartje® belegd met ham of kaas, een roomboter croissant met jam en een vers glas sinaasappelsap

Van Kammen TUINPLANTEN

HET NAJAAR IS DE BESTE PLANTTIJD!

Bij ons daarom nog steeds ruime
keuze in tuinplanten.

Rijksstraatweg 138, 9254 DM Hurdegaryp

birwa tours
Damwâld

C. Veenlandstrjitte 100 A, 9104 BN Damwâld

Voor meer informatie of
boekingen:

0511 42 41 35

info@birwa.nl www.birwa.nl

Dagtochten:

Verrassingsdagtocht vrijdag 13 september € 70

Inclusief: o.a. 2 x koffie/thee met wat lekkers, lunch en een diner inclusief consumptie. Laat u verrassen!

Museum Joure en Friese Meren woensdag 18 sept. € 81

Inclusief: 2 x koffie/thee met wat lekkers, bezoek Museum Joure, lunch, rondvaart Friese Meren, 2 x koffie/thee met cake, 3-gangendiner incl. consumptie

Klommenmuseum & rondvaart Groningen wo. 18 sept. € 79

Inclusief: 2 x koffie/thee met wat lekkers, bezoek en rondleiding Klommenmuseum, lunch, stadsrondvaart Groningen, 3-gangendiner incl. consumptie

Smaakvolle dagtocht dinsdag 24 september € 72

Inclusief: vervoer, 2 x koffie/thee met wat lekkers, bezoek en rondleiding Shiitake-kwekerij, lunch, bezoek en rondleiding Landgoed Kaamps, kaasproeverij, koffie/thee, 3-gangendiner incl. consumptie

Dierendagtocht vrijdag 4 oktober € 72

Inclusief: 2 x koffie/thee met wat lekkers, roofvogelshow, 3-gangendiner incl. consumptie, bezoek AlpacaWorld Flevoland met rondleiding en film, 2 x koffie/thee met wat lekkers

Schiphol behind the Scenes woensdag 30 oktober € 79

Inclusief: 2 x koffie/thee met wat lekkers, Schiphol behind the Scenes-tour, vrije tijd op Schiphol Airport, 3-gangendiner incl. consumptie

Folklore op de Veluwe woensdag 6 november € 72

Inclusief: 2 x koffie/thee met wat lekkers, rondrit met boswachter, stampotdiner incl. consumptie en dessert, Folkloreshow, koffie/thee met cake

Soldaat van Oranje zaterdag 9 november € 135

Inclusief: koffie/thee, 1^e rang matineevoorstelling, consumptiebon, op de terugreis een 3-gangendiner incl. 1 consumptie

Alle prijzen zijn p.p. en inclusief administratiekosten!
Kijk voor uitgebreide reisomschrijvingen op www.birwa.nl

SINDS 1927

het
THEEHUIS
lunch · diner · meer

ELKE DAG
GEOPEND!

Twee verdiepingen met uitzicht op het Pikmeer

Voor uw feest, bruiloft, verjaardag of meer...

Voor koffie, lunch, een borrel, diner en meer...

Diverse terrassen aan het meer.

Het salontafel boek
'De ziel van het Theehuis'
bevat warme verhalen van
eigenaren, uitbaters en gasten.
Met vele prachtige foto's.

Nu verkrijgbaar 'De ziel van het Theehuis'
Auteur Silvie Warmerdam
30 x 30 cm fullcolor hardcover
Prijs 25 euro Uitgeverij Louise

Meersweg 9 Grou • 0566 621 630 • www.hettheehuis.nl

PERSOONLIJK INTERIEURADVIES

Maak een afspraak voor een **Design Date** en
ontvang onze gratis stijlgids.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

WAT GAAT HET CDA-LEEUWARDEN HIERMEE DOEN?
EEN OVERTUIGENDER LEEUWARDER CDA ZOU WELKOM ZIJN

INGEZ((o))NDEN

Hoogleraar Willem Trommel (VU):

‘Stop met dat geouwehoer over dat we moeten samenleven’

Binnenkort mogen we in Leeuwarden een CDA-er als burgemeester verwelkomen: Sybrand Buma. Zijn antecedenten zijn niet ongunstig. Wat ik zeer gewaardeerd heb in zijn periode als aanvoerder van het CDA in de Tweede Kamer – toen nog in de oppositie – was zijn weigering om mee te doen aan allerlei schimmige overeenkomsten tussen regering en oppositiepartijen. D66 was daar – onder leiding van Pechtold – een meester in. Dan zat de regering weer eens in problemen en dan gingen oppositiepartijen ingewikkelde akkoorden sluiten. De regering kon weer door. Rutte lachte zich te barsten. Buma weigerde pertinent hieraan mee te werken. Ook om de politieke verhoudingen zuiver te houden. Zo’n man kan Leeuwarden gebruiken.

Friesland en Leeuwarden zitten momenteel in een vreemde politieke fase. Geheel ten onrechte is de indruk gewekt dat de Culturele Hoofdstad de laatste redding van Friesland zou zijn. Daar hebben we het nu verder niet over, maar de CDA-er Sander de Rouwe zette indertijd als gedeputeerde terecht Jannewietske de Vries (PvdA) met beide beentjes op de grond. Als burgemeester van Súd-West staat ze daar ook weer, dankzij weerbare burgers. Of het allemaal goed is doorgedrongen tot zijn mede-gedeputeerde Sietske Poepjes (CDA) is een hele grote vraag. Nuchterheid lijkt niet haar grootste verdienste. Het vreemde gedoe over de ‘legacy’ – wie is daar in geïnteresseerd? Voornamelijk quasi-bevlogen journalisten van de LC. Doorzichtige benoemingen in provinciale functies (Sjoerd Bootsma) geven blijk van onvoldoende besef wat betreft vereiste zorgvuldigheid. De LC zwijgt daarin voort, onvoorstelbaar voor zo’n krant. Gedeputeerde Poepjes laat zich heel eenzijdig adviseren vanuit het geloof in ‘festivals’ – een concept dat inmiddels alweer op zijn retour is geraakt. Maar ook daar wil ik het nu niet over hebben.

Willem Trommel
Vanwege de hittegolf houd ik het hier nu bij enkele citaten uit het werk van Willem Trommel, een hoogleraar aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Zijn inzichten zouden van veel waarde kunnen zijn bij het debat in Leeuwarden over de noodlijdende jeugdzorg, WMO, en participatiebudgetten. En ook over veel ander onderwerpen. Trommel waarschuwt al lang tegen de ‘gulzige overheid’. Een overheid die zich steeds meer tegoed doet aan het persoonlijk leven van burgers. Het is toch bizar dat de politiek zegt dat een grote groep mensen niet weet hoe ze moeten leven.

Trommel kwam met zijn inzichten circa 2010. Al ver voor de decentralisaties van jeugdzorg, WMO en participatie (arbeids-

markt) naar gemeenten. Onbegrijpelijk dat relevante inzichten als deze nooit in de beschouwingen zijn betrokken.

Trommel viel al vroeg de toenmalige goeroe Jos van der Lans (gelieerd aan Groen Links, als we goed zijn geïnformeerd) aan, die dacht het nieuwe welzijnsbeleid te hebben uitgevonden. ‘Er op af was een van de leuzen. Jos van der Lans viel in katzwijn voor het ‘Leeuwarder model’, hetgeen gepaard ging met een liefdesverklaring aan Nynke Andringa, eerder boegbeeld van Amaryllis, later afgehaakt, zonder ooit de aan het publiek verschuldigde verklaring – zij was ook PvdA-bestuurder – te hebben afgelegd. Het – zoals bleek – onbezonnen Amaryllis-avontuur leverde de gemeente Leeuwarden veel financiële schade op. Via dit Leeuwarder model slaagde Leeuwarden er in in de top te staan van de financieel het meest door de decentralisaties ontwrichte gemeentes te zijn. De gemeente deed jarenlang alsof het nog wel goed zou komen. Dat was niet het geval. Artikel twaalf dreigde. Sindsdien is het rijk de boosdoener, waarmee eerder Leeuwarder bestuurders als Marco Florijn (PvdA) plechtige overeenkomsten – inclusief over de bezuinigingen – sloten.

Ik dwaal enigszins af.

Willem Trommel:

‘Ik denk dat je moet kijken (...) Naar de vraag of interventies een vernederend effect hebben of verheffen.’

‘Respect, zelfrespect (...) En dat is glad ijs. (...) Laat je iemand in haar waarde als moeder of moet je haar de arbeidsmarkt op schoppen?’ ‘Maar intussen gaan we er vanuit dat alle mensen calculerende burgers zijn die erop uit zijn misbruik te maken van het systeem. (...) Je moet ook weer niet doen alsof de bijstand een basisuitkering is maar iets meer ontspannenheid mag wel.’

Over obesitas: ‘Het is toch bizar dat de politiek zegt dat een grote groep mensen niet weet hoe ze moet leven? Dat het parlement dat kan bepalen?’

Over ‘nudging’ (soort van manipulatietechnieken, ook beschikbaar voor overheden): ‘Dat nudgen is een combinatie van politiek en wetenschap: gebaseerd op kansen en risico’s wordt het leven gedefinieerd als een optelsom van risico’s. Ik vind dat zelf onprettig, het druist in tegen de romantiek van het leven, het is hyperrationalistisch, allemaal gebaseerd op beheersbaarheid, op governmentality.’

De WMO: (n.b. dit is van ver voor de decentralisatie, ca. 2010, maar daarom niet minder relevant, inz.): ‘Ook als er nu een heel scherp rapport op tafel zou komen, dat duidelijk maakt dat het allemaal onzin is en het niet werkt (...) Dan zal dat allemaal niet zomaar gebeuren. Er zijn structuren bedacht om die WMO vorm te geven, gemeenten zijn ermee bezig (...) Er is een heel circus opgetuigd. Het is de dwingende kracht van de feiten.’

Wijkaanpak: ‘(...) Wat zegt dat over die wijk. Er wordt een probleemaccumulatie gecreëerd: het opleidingsniveau blijft natuurlijk achter, de werkloosheid is boven het gemiddelde (...) En dan opeens wordt er gezegd: jullie zijn problematisch.’ ‘En dan krijgen we “achter de voordeur”-beleid, interventieteams, (...)’

Het is uit het Leeuwarder gemeentelven gegrepen.

DE VERWIJZINGEN NAAR, EN CITATEN VAN WILLEM TROMMEL, ZIJN ONTLEEND AAN DE PUBLICATIE ‘STOP MET DAT GEOUWEHOER OVER HOE WE MOETEN SAMENLEVEN’ IN TIJDSCHRIFT VOOR SOCIALE VRAAGSTUKKEN, NO 9/SEPT. 2010.

Leeuwarder CDA
Indien u er prijs op stelt, wil ik aan dit onderwerp wel meer aandacht schenken. In verband

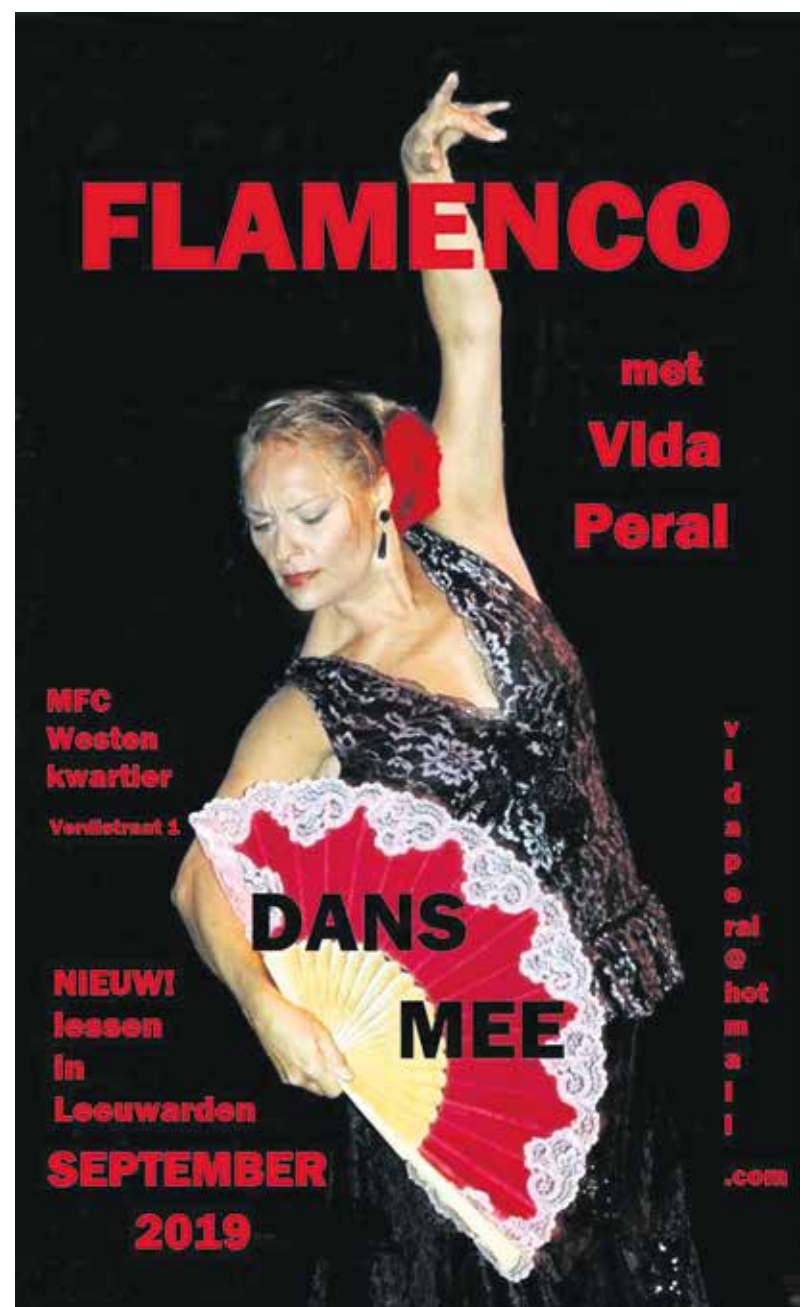
met de komst van burgemeester Buma en de te verwachten toename van de invloed van het CDA op het gemeentelijk beleid, zou ik u adviseren een reactie op bovenstaand stellingen van Trommel te vragen aan de CDA-fractie in de Leeuwarder raad. Het heeft zijn uitvallen, maar veelal blijft het CDA in Leeuwarden nogal terughoudend in de eigen hoek van de ring. Tegenover of naast het ‘orakel van Wargha’ (alzo Gijs Jacobse (Gemeentebelangen) lovend over Lutz Jacobi (PvdA), haar welhaast oppositionele, met name in de richting van de dwalende PAL/Groen Links-wethouder Van Gelder – prijzend, zou een overtuigender CDA welkom zijn.

Soms lijkt dat er enigszins op. Bijvoorbeeld in financiële kwesties. Maar het CDA zal daar nog consequenter en harder in moeten zijn. En de fractieleider van het CDA moet in het oog houden – al is in de Leeuwarder raad éénnoog al

gauw koning – niet te triomfante-lijk te gaan doen. We houden van historische terugblikken. Maar Brouwer moet als historicus niet gaan beweren dat Columbus de Blokhuispoort heeft laten bouwen. Of daaromtrent; Brouwer zal het zich nog wel herinneren. Het gaat om de details, zoals Johan Cruyff al zei. Daarnaast zou een wat minder stereotiep en overtuigender optreden van diverse fractieleiden van het CDA niet misstaan.

Al met al kan een tijdperk Buma voor Leeuwarden interessante nieuwe mogelijkheden bieden. Een realistischer benadering van financiën en beleid – de voormalige raadsgriffier Boudewijn Fransen noemde bij zijn afscheid vooral als gebrek van de gemeente Leeuwarden het onvermogen tot goede evaluaties van beleid – moet daarbij de eerste leidraad zijn.

Met vriendelijke groeten,
Laarmans

'Van de gemeente Leeuwarden kon bij de opening van het watersportseizoen echter niemand iets zeggen over de resultaten van het vorige seizoen en de verwachtingen voor dit seizoen. Dat soort informatie hebben we niet paraat, zeiden achtereenvolgens de wethouder, ambtenaar en persvoorlichter.'

Zo luidt een bericht uit de Leeuwarder Courant na de opening van het watersportseizoen door wethouder Hilde Tjeerdema (D66) en Zwetsus, de neef van Neptunus, god van het water van deze stad.

Van een medewerker

Wethouder Tjeerdema en Zwetsus

Leeuwarden kan geen cijfers produceren over de watersport

Sinds jaar en dag noteert iedere brugwachter het aantal boten waarvoor hij zijn brug opent. Hij splitst die uit in plezier- en beroepsvaart. Daarnaast fietsen iedere dag één of twee havenmeesters van de gemeente Leeuwarden langs de kades om de boten te controleren. En de gemeente Leeuwarden kan geen cijfers produceren?

Het is me toch wat.

Ik neem aan dat de miljoenenprojecten die in het laatste decennium ten behoeve van de waterrecreatie in Friesland op basis van bestaande cijfers en verwachtingen zijn uitgegeven. Dan hebben we het bijvoorbeeld over het twintigjarenplan van de Marrekrite (455 miljoen), het verhogen van bruggen in de noordwesthoek van Friesland en de Blauwe Diamant in Leeuwarden. De Marrekrite is druk aan het baggeren geslagen en legde eilanden aan. Het verhogen van bruggen heeft de stroom toeristen in het

noordwesten van Friesland nauwelijks op gang gekregen ('we zien niks door de lage waterstand en het hoge riet', luidde hier de klacht van de eerste proefvaarders) en in Leeuwarden werd een kostbare, kilometerslange waterleiding aangelegd (vanaf Holstmeerweg naar Voorstreek) met 'sluisjes' met rubberen waterkeringen die ervoor moesten zorgen dat de watersporters de bodem naar verloop van tijd zouden kunnen zien, aldus wethouder Hetty Hafkamp. Het project mislukte jammerlijk.

Wie tot zich door laat dringen dat een monument als de Waterkampioen inmiddels is opgeheven, zal beseffen dat het niet meer zo florissant gaat met de watersport. Leeuwarden is dan ook erg laat met activiteiten rond de opening van het watersportseizoen. Maar in de figuur van Zwetsus heeft wethouder Tjeerdema wel een juiste keuze gemaakt. Een wethouder die haar ambtenaar en haar persvoorlichter onwaarheden laat vertellen speelt bij wijze van spreken voor Zwetsus. Daar had geen acteur voor hoeven worden ingehuurd.

Drents
MUSEUM

ERINGA GELUID

Foto's Simon van der Woude

De cruciale vraag bij het aanschaffen van hifi-audio apparatuur is: hoe krijgen we de zekerheid dat we 'de goede dingen' doen. Bij Eringa Geluid is men daar geheel op ingericht. Om te beginnen: luisterkamers om er door vergelijking achter te komen. 'Welke klank vind ik nou eigenlijk het mooist?' Daarna komen de verhalen vanzelf los. Wij bieden daarvoor tijd en rust. Volop vragen? Geen probleem. De beslissing tot aanschaf moet pas worden genomen als alles thuis naar wens functioneert.

Op de tafel in de winkel aan de Oostergrachtswal liggen uitgeprinte emails van klanten die complimenten uitdelen en teleurstellingen met de vakman delen. 'De koper van een Hegel 360 is teleurgesteld over zijn internetaankoop en degene die bij ons een Lyngdorfversterker aanschafte schrijft me over zijn tevredenheid met de apparatuur. Wat een ongelooflijke kwaliteit, schrijft hij. Wat een subliem geluid. Dat is geen no no, die dat zegt.' Over aankopen via internet kan Eringa kort zijn: 'Onze dienstverlening valt vijf tot zeven procent duurder uit. Dat is een te verwaarlozen bedrag op de prijs kwaliteits-apparatuur die vaak meer dan twintig jaar meegaat.

Liefhebbers van goede muziek moeten denken in eind-resultaat in plaats van in apparatuur

Ons belang is het contact met de klant. Ons contact is technischer en muzikaler.'

Tijden veranderen, maar de veranderingen zijn prima te hanteren, zegt Luit Eringa. 'Op mijn tafel zie je nu prominent het blad Computer Totaal liggen. Dat ligt naast de hi-fi bladen. Die computerinformatie is onmisbaar voor vakgericht advies. Het

is een mooie tijd en de moeite waard om specialist te zijn. Laatst was hier een onderwijzer die wel zes keer gebruik heeft gemaakt van een van onze vier luisterkamers. Dat kan hier. We zeggen: neem de tijd en beslis thuis. Na aanschaf kwam de onderwijzer weer terug met de mededeling: ik heb besloten mijn gevoel te volgen. Ik dacht even dat het om een echtscheiding ging, maar hij

wilde zijn apparatuur inruilen voor nog betere. Een goed gekozen hi-fiset is nooit te duur.'

'The Times They Are A-Changing. Zo is het. Harry Boonstra van de Voorstreek is verdwenen en Poort is gestopt. We konden altijd prima opschieten met de mensen van Poort. Ze waren onze concurrent, maar als zij het ene artikel hadden, dan namen wij

het andere. Dan heeft het publiek keuze. Wij houden van leveranciers die van oorsprong meewerkende oprichters zijn. Die wars zijn van gefreak. Het gaat ons om de menselijke verhoudingen en we handelen naar de gulden middenweg. We moeten nu oppassen voor investeerders die onze branche hebben gevonden. Die beginnen lief, maar dan slaan ze om en moeten grof geld verdienen. We moeten altijd oppassen om ons, ook na jaren ervaring, geen oor te laten aannaaien. De beperkingen vertellen de fabrikanten je niet.'

'Er zijn landelijk nog ongeveer twintig van deze zaken waarvan de eigenaar zich het vuur uit de sloffen loopt voor de klant. Dat resulteert in klanten uit Groningen die verrukt zijn over de Quad ESL-63 die ze hier kochten. Vanuit Renswoude weten ze ons hier te vinden, mooi aan de gracht, waar we letten op onze bedrijfskosten.'

Eringa vindt dat grote bedrijven zoals bijvoorbeeld Blokker hun verhaal niet op orde hebben. 'Als Blokker een strijkijzer verkoopt, moet de verkoper kunnen adviseren over kalkaanslag en wat er tegen is te doen. Het milieu moet aandacht krijgen. Daarna komt de prijs. Voor een beddenzaak of een lichtwinkel geldt precies hetzelfde. Vertel over lichtarchitectuur zoals wij vertellen over akoestiek. Vandaar ook dat ik zeg: bekijk en test je woonkamer voor je begint te slepen met audio-apparatuur. Liefhebbers van goede muziek moeten denken in eind-resultaat in plaats van in apparatuur. Luister naar raadgevingen, laat dat in je omgaan. En laat je vooral niet bedriegen door influencers met hun door fabrikanten betaalde reviews. De Digitaal Gids van de Consumentenbond ligt hier niet voor niets op tafel.'

Gaat u scheiden?

Vraag ons GRATIS scheidingsboekje aan.

Wij bieden u alle hulp op juridisch, financieel en fiscaal gebied. Met oog voor uw emoties.

Meer weten? Vraag op onze website ons gratis scheidingsboekje aan. Of bel **058-2664085** voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek

Kantoor Friesland/Fryslân
T 058-2664085
Tsjerkepaed 3A 9081 AT Lekkum
friesland@scheidingsplanner.nl
www.scheidingsplanner.nl

de Scheidingsplanner®
Plan je nieuwe toekomst!

KwadrantGroep
Huishoudelijke Hulp

Onze handige huishulp knapt het voor u op!

In het huishouden zijn elke dag duizend-en-eén dingen te doen. Bent u daar zelf niet toe in staat of heeft u daar geen tijd voor?

Dan hoeft u maar één ding te doen: kiezen voor de handige huishulp van KwadrantGroep Huishoudelijke Hulp. U heeft al een particuliere handige huishulp vanaf **€ 14,50 per uur**. Ons inschakelen kan ook op basis van een door de gemeente afgegeven indicatie.

Wilt u weten wat de mogelijkheden zijn? Bel ons via **088 512 40 00** of regel het direct online op www.kghh.nl.

HAAL HET BESTE IN HUIS

LOS, de Leeuwarder Onafhankelijke Seniorenvereniging, is vier jaar geleden als zelfstandige vereniging opgericht uit onvrede met het beleid van de ANBO. De hoop bij de oprichting op enkele honderden leden werd geweldig overtroffen: al binnen enkele maanden waren dat er duizend. En dat aantal is de laatste jaren stabiel rond de 1100.

LOS richt zich voor de leden op drie onderdelen: informatie, ontspanning en belangenbehartiging. De informatie komt via het maandblad LosVast waarin niet alleen aardige artikelen over de stad en jeugtherinneringen van leden zijn opgenomen maar ook uitleg over computergebruik, vervoer, voeding en recepten. Maar ook

LOS voor u...?

Apart genoemd mag worden de cursus filosofie

worden geregeld bijeenkomsten en informatiemiddagen gepland waar gesproken wordt over allerlei thema's die voor ouderen van belang zijn zoals financiën over inkomen, huur- en zorgtoeslag, wonen, de eigen uitvaart, erven en nalatenschappen, valpreventie, fietsveiligheid en gezondheid.

Ontspanning is voor de leden van LOS de belangrijkste reden om lid te zijn. Ontspanning op een sportieve manier: er is een wandel- en fietsclubje, er wordt gebowld en er is een koersbalgroepje terwijl in de zomermaanden jeu de boules wordt gespeeld. Er zijn gezell

lige muziekmiddagen met koren en orkesten. Margriet Brandsma, bekend van de televisie, heeft een middag verteld over haar werk als NOS-correspondent in Berlijn. Leden van de Stichting Missing Airman gaven een lezing over de luchtoorlog in Friesland tijdens WO-II. Maar ook de uitstapjes vallen in de smaak. Bezoekjes aan musea in of in de buurt van Leeuwarden en rondleidingen, zoals bij de Omrop en de Grutterswinkel. En ook de dagtochtjes: afgelo

pen seizoenen waren er dagtochtjes naar de Orchideeënhoeve, het Ot en Sienmuseum, een bootreisje over de IJssel en een Waterlelietocht in de Weerribben. Voor het nieuwe seizoen staat al een bezoek aan het Fruitcorso in Tiel gepland. Apart genoemd mag worden de cursus filosofie, dit jaar voor het tweede jaar gegeven en elke keer helemaal vol!

Voor LOS is de belangenbehartiging van de leden steeds be

langrijker aan het worden. Veel gebruik wordt door de leden gemaakt van de belastingservice die LOS biedt, hulp bij het invullen van de jaarlijkse aangifte inkomstenbelasting. Belangrijk voor de LOS-leden is het WMO-ombudsteam dat eind vorig jaar is gestart. Wyb Feddema en Jan van Olffen, beiden voormalig raadslid en heel goed ingevoerd in problemen rond de WMO, bieden raad en hulp aan leden die vastlopen in de gemeentelijke WMO-molen. In de paar maanden dat het team van Feddema en Van Olffen nu actief is, zijn al tientallen klachten ontvangen en vaak met goed gevolg opgelost. U ziet, er is veel te doen. LOS, misschien iets voor u...?

VOOR MEER INFORMATIE EN AANMELDINGEN:
WWW.LOSLEEWARDEN.NL

FEENSTRA ADVIESGROEP 'Waarom zou je zoveel geld uitgeven aan een makelaar?'

'De verkoopmarkt van huizen is ook in Leeuwarden booming. Dat leidt tot snelle verkoop en de vraag: waarom zou je voor deze snelle handeling een makelaar 3000 tot 4000 euro courtage betalen?' Feenstra Adviesgroep aan de Schrans in Leeuwarden begeeft zich opnieuw op de huizenmarkt, maar nu anders.

'Wij zijn een oerdegelijk advieskantoor met trouwe klanten die bij ons hun verzekeringen en hypotheek hebben ondergebracht en raad vragen met betrekking tot financiële planning. Eigenlijk is het gek dat we een bepaalde tijd geen advies gaven over de aankoop van een woning, terwijl die vraag er wel degelijk was', zegt Gooitzen Feenstra van Feenstra Adviesgroep. 'Vader Durk zat ook jarenlang met veel succes in deze markt.'

Met het merk Huizonline is Feenstra Adviesgroep weer helemaal terug op de markt van aan- en verkoop van woningen. Pauline Kuiper is als hypotheekadviseur aangesteld om deze niche binnen de adviesgroep tot een succes te maken. Pauline Kuiper: 'Wij zijn niet zelf de makelaar maar bieden een distributiekanaal aan dat te vergelijken is met Makelaarsland. Voor 1195

euro bieden we een compleet pakket aan waarmee een woning kan worden gekocht of verkocht. Voor dat bedrag leveren we dezelfde diensten als een gewone makelaar: een plek op Funda, professionele fotografie in en rond de woning, plattegronden en verkoopborden. We adviseren bij de prijsonderhandelingen en laten de koopovereenkomst opstellen. Het enige verschil is dat de klant de bezichtiging zelf voor zijn rekening moet nemen. Uiteraard kan ook deze dienst worden afgenomen.' Er is ook nog een belangrijk bijkomstig voordeel, zegt Pauline Kuiper: 'De klant die deze aantrekkelijke dienst via Huizonline afneemt kan ook gebruik maken van de jarenlange expertise van onze adviesgroep. We bestaan tenslotte niet voor niets al bijna 80 jaar.'

Gooitzen Feenstra luistert geamuseerd naar zijn voortvarende medewerkster. Feenstra beseft terdege dat het kopen van een woning 'gien pak súker' is. Toch ziet hij ontwikkelingen, zelfs om de hoek van zijn kantoor, waarover hij graag objectief en zakelijk advies zou willen uitbrengen. 'Er werd hier in de Huizumerlaan een pand verkocht ver boven de vraagprijs. Daar kwamen vijftien biedingen op, terwijl er nog vijftientwintig gegadigden in de wachtlijst stonden. Ik krab mij daarbij achter de oren, want de normale afweging bij dergelijke ingrijpende processen komt

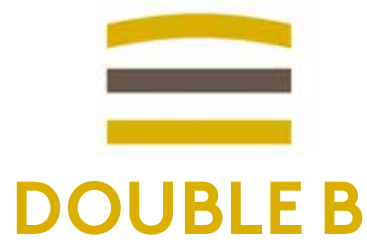

Volgens Gooitzen Feenstra is het van het allergrootste belang dat je advies vraagt bij mensen om de hoek die het klappen van de zweep kennen. 'Je kunt hier gewoon binnenlopen. Je bent geen nummer. Een computer vertelt jou niet welke afwegingen je zou kunnen maken om de aankoop of verkoop van een woning op de voor jou prettigste manier te regelen. Waarbij het oriëntatiegesprek bovendien geheel gratis is.'

We bestaan tenslotte niet voor niets al bijna 80 jaar

in het geding. Dit is geen leuke markt voor kopers. Een bouwkundig onderzoek schiet er nu vaak bij in. Wij vinden dat je bij een aan- of verkoop het hele plaatje in beeld moet krijgen voor de langere termijn. En dat je daarna alles afwegende tot een goed besluit komt waar je niet na een tijdje al spijt van krijgt. Het gaat waarschijnlijk om de grootste aanschaf in je leven.'

Pauline Kuiper: 'Wij hebben gedacht dat met de jarenlange ervaring en advisering een advies over een redelijke courtage onmisbaar is. Waarom zou je hiervoor zoveel geld uitgeven? Zoals Gooitzen al zegt: je moet als koper kijken naar het totale plaatje. En daarbij hoort ook een redelijke courtage. Als je als koper een laag percentage wordt voorgehouden moet je meteen gaan rekenen: wat betekent dit voor mijn portemonnee? Zo bespaar je al voor je het contract tekent een forse duit. Wanneer je gebruikt maakt van Huizonline bespaar je je een mooie vakantie.'

HONDERDVEERTIG HAMBURGERS PER DAG

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘We moesten het roer snel omgooien toen de verkoop van hamburgers tegen de verwachting explosief groeide. We dachten er honderdveertig in de week van te verkopen, maar dat aantal verkopen we nu per dag.’ Neil Brandsma is de man van Double B, het hamburgerspecial-restaurant annex jaren 60-café aan de Weerd in Leeuwarden. **‘Dit is een pracht zaak met al die sfeervolle zalen. En vergeet onze parel niet: de authentieke stadse binnentuin aan het Herenwaltje.’**

DOUBLE B is door de eigengereide aanpak van de restaurantkeuken uitgegroeid tot een populaire plek in de regio Leeuwarden. Brandsma: ‘Regelmatig krijgen we vriendengroepen uit de dorpen in de omgeving over de vloer. Ze weten dat ze hier een mooie burger krijgen (in diverse maten) en dat ze deze met hun eigen favoriete toppings kunnen beleggen. Wat wil je nog meer? Dit restaurant is uniek.’

Neil Brandsma, geboren in Alkmaar, studie hotelschool Amsterdam en werkervaring opgedaan bij restaurants 't Gerecht en Het Postkantoor in Heerenveen, is op-en-

V.l.n.r.: Pieter Oosterhoff
(zoon van Jan),
Davy Kroesen (alleskunner)
en Neil Brandsma

top horecaman. Met enthousiasme toont hij de diverse zalen in het grote pand aan de Weerd, dat ooit dienst deed als weeshuis. De sfeer binnen en buiten de muren van het historische pand wordt in grote mate bepaald door eigenaar Jan Oosterhoff. ‘De inrichting van Double B ademt Jan Oosterhoff. Kijk naar de wanden met afbeeldingen van Elvis Presley, Eddy Vedder van Pearl Jam en Johnny Cash: dat is allemaal Jan Oosterhoff. Op zaterdag kun je hem hier aantreffen in de bediening en als dj. Dan zet hij de knoppen af en toe even vol open, dat kunnen de meeste klanten wel waarderen.’ Het betekent ook dat Double B een pleisterplaats is voor 50-plussers die maar moeizaam hun plek in de Friese hoofdstad

Wie mocht denken dat de hamburger in dit café bijzaak is, vergist zich

weten te vinden. Neil Brandsma: ‘Hier komt jong en oud, dat heeft ook zijn specifieke charme, maar de groep 40- en 50-plussers is ons zeer dierbaar. Op vrijdagavond draait onze huis-dj speciaal voor deze groep. Dan komen de klassiekers van The Stones en The Beatles voorbij.’

Ook op de avonden wanneer Cambuur thuis speelt is het tot diep in de nacht bal in het café. ‘De businessclub van Cambuur sluit om ongeveer half één en daarna loopt het hier meer dan vol en gaan de voetjes van de vloer. De keuken blijft op die avond speciaal open tot twee uur ’s nachts. Zet ik dan de Tower op tafel – een Chinese zelftap met drie liter bier – dan is het feest compleet.’

Wie mocht denken dat de hamburger in dit café bijzaak is, vergist zich deerlijk. De aanvankelijke terughoudendheid van de keukenbrigade heeft plaatsgemaakt voor een bijna niet te stuiten enthousiasme voor het mooie vleesproduct. Neil Brandsma: ‘Dit is niet het meest voor de hand liggende horecaconcept, maar het pakt verrassend

goed uit. Je kiest eerst het gewicht van je burger (van 175 gram tot 525 gram), daarna kies je gratis uit enkele toppings en daarna maak je eventueel een keuze uit extra toppings om de burger optimaal aan te kleden. Veel sauzen maken we zelf en iedere maand presenteren we een special onder de naam It's Now or Never. Dat kan een mooie victoriabaars zijn, waar we een soort fish-and-chipsdraai aan geven. Gepresenteerd op een krant met venkel, roodlof, groene appel, zeezout en rivierkreeftjes.’

Brandsma roemt zijn horecaploeg die op volle sterkte uit dertig personen bestaat. ‘Het is een mooie ploeg jonge mensen die niet te beroerd is om een stap harder voor hun collega’s te zetten. Het is een studentenploeg en tevens een vriendenploeg. Dat heb ik in andere horecazaken wel anders meegemaakt. Men heeft veel voor elkaar over en er worden geintjes getrapt. Als we met z’n allen op stap gaan, dan belanden we stevast in café De Ouwe Stoep in de Doelesteeg. Daar vind je dezelfde gemoeidelijke sfeer als hier.’

RUYTERVERF

Ruyterweg 22-24 | Leeuwarden | 058 - 216 71 20
Westerhaven 5-1 | Groningen | 050 - 31 33 755

**ALTIJD
25%
KORTING**

**OP ALLE VERF VAN
SIKKENS SIGMA WIJZONOL**

www.ruyterverf.nl

DeelstraJansen
ADMINISTRATIE EN ADVIES

**Deskundig, betrouwbaar
en betrokken**

jaarrekeningen • fiscale adviezen • loonadministraties • belasting-
aangiften • bedrijfseconomische adviezen • bedrijfsoverdrachten
samenwerkingsvormen • subsidies

Wismastate 9
Postbus 52
8900 AB Leeuwarden

T (0888) 18 18 18
F (0888) 18 18 00
E info@deelstrajansen.nl
www.deelstrajansen.nl

Zelfs pruimtabak en snuiftabak wordt er nog altijd verkocht

TABAKSZAAK
PETER VAN DER KAMP

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Meer kaans in ‘e Skraans.’
De slogan van tabakswinkelier en lotenverkoper Peter van der Kamp laat niets te wensen over. Zijn piepkleine winkel staat al drie jaar bekend als het beste verkooppunt van het Noorden (boven de lijn Alkmaar-Zwolle). Over de toekomst van de verkoop van tabak wil hij het eigenlijk niet hebben. Onderwijl draait hij een sjekkie: een fijne zware van Taribi. ‘Een sjekkie met een mooie structuur, gien prikken en stokken.’

‘Hest even een lot met 26 op ut einde? De klanten van de tabakszaak van Peter van der Kamp hebben zo hun specifieke wensen. Gaat het niet om exact dat merk tabak en vloei, dan gaat het wel om loten met een bepaald nummer op het einde of aan het begin. Een clubje loterijliefhebbers doet mee aan de Boulevard. ‘Wat dat is? Dat is een straatje van honderd loten met nummers die beginnen met 00 en eindigen op 99.’ Vijfenvijftig man doen momenteel mee met de Boulevard. Altijd prijs, al is het soms niet veel. ‘We doen dit nu zo’n vijf jaar, maar we hebben nog geen klappertje gehad.’

‘Meer kaans in ‘e Skraans’

De winkel op het drukste stuk van de Schrans meet vier bij vijf meter en staat stampvol met loterijmachines, kaartenrekken, krantenrekken, e-sigaretten, snoep en uiteraard sigaretten, sigaren en tabak. De sigaren-

merken Compaenen (een blend vervaardigd door échte Leeuwarders; het zijn sigaren die tegenwoordig in België worden gemaakt), Hajenius, Justus van Maurik en Balmoral lijken naar de achtergrond te worden gedrukt door het loterijgeweld. Vier pijpen hangen ietwat sneu in een verder leeg rek. Met de aanstekers is dit ook het geval. De mooie glanzende aanstekers (hervulbaar!) zijn nog te koop, maar de deur wordt er niet meer voor platgelopen. ‘Pijptabak? Ja, dat hebben we nog.’ Bekende Leeuwarders weten de winkel blindelings te vinden. Oud-politieman Hylke Houtsma haalt er nog zijn pakje Sail, een mixture. Bob Kuipers, van voorheen speciaalzaak Stoffels en prominent lid van de rokersclub van het Wapen van Leeuwarden, haalt er zijn sigaren. Ook Anne Boelens van hotel de Pauw is nog

In maart 1993 nam Peter van der Kamp de tabakszaak over van Broersma. ‘Ik werkte als kok bij Onder de Luifel, de zaak van Harry Vastert. In de horeca maak je lange dagen. Ik wilde wat anders. Toen ik hoorde dat deze zaak vrijkwam, heb ik meteen toegehaapt. Dat is nu al weer zesentwintig jaar geleden.’

altijd een trouwe klant. ‘Komt ie met syn rollator binnenskuven. Tom van Mourik het officieel afskied nomen toen hij stopte met roken. Hij komt nog wel om syn staatslot.’ Zelfs pruimtabak en snuiftabak wordt er nog altijd verkocht.

Van der Kamp praat liever over de loterij. Dat is de business waarmee hij zijn zaak laat floren. ‘Krasloten, Lotto, Toto, de Eurojackpot en de Staatsloterij, dat zijn de smaken die we hier hebben. Vooral de Staatsloterij levert hier wel eens een klapper op.’ In 2014 viel er maar liefst een

miljoen euro op een lot dat in de Schrans was verkocht. Vorig jaar was de buit twee keer 100.000 euro en 1x 10.000 euro. ‘Een Morris Mini is hier ook een keer de deur uitgegaan.’ Vooral de dagen pal voor de maandelijkse trekking is het houden en keren in de kleine winkel. ‘Dan staan we met drie man achter de toonbank. Met oudjaar is het helemaal een gekkenhuis, dan staan de klanten in een rij voor de winkel.’ Trouwe loten kopers krijgen een stempel op een rood formulier waarmee ze een gratis lot kunnen verdienen. In de zaak hangt een scherm waarop de paardenrennen kunnen worden gevolgd. ‘Daar wurdt niet sofeul naar siën. Dat binne de echte paardenliefhebbers die metspeule. Jongeren fertrouwe ut niet so.’

Hoe de vlag over tien jaar wapert is koffiedikkijken, maar de aandacht van de overheid voor de tabaksverkoop blijft onverminderd groot. ‘De supermarkten mogen vanaf volgend jaar hun producten niet meer zichtbaar tonen. Jumbo heeft hier al op ingespeeld. Ik denk dat wij hiervan uitgezonderd blijven. Wel moeten we bijartikelen zoals snoep, wenskaarten en cadeaukaarten uit de winkel verwijderen. Zichtbaar reclame maken voor tabak was al verboden.’

BOSPORUS
TURKS SPECIALITEITEN
RESTAURANT

SPECIALITEITENMENU € 28,75
(AANBIEDING GELDIG BIJ INLEVERING VAN DEZE BON)

RESTAURANT BOSPORUS – NIEUWESTAD 77 – T. 058-2135395

ZONWERING Correct

Binnen- en buitenzonwering van eigen fabricage

Openingstijden
ma. t/m vr.: 10.00 tot 17.00 uur
zaterdag: 10.00 tot 14.00 uur

“Ze zeggen dat we snel zijn”

Zwettestraat 29B | 8912 AV Leeuwarden | Telefoon: 058 213 2988 | mail@zonweringcorrect.nl

ZUIVELCOÖPERATIE
ZUCO

Trots als een pauw staat Murphy Lont naast zijn ijskoeling. De ijssticks staan voor het grijpen. Er hangt wel een stevig prijskaartje aan: 3,50 euro. Lont: 'Ik verwacht dat dit ijs aanslaat. Je ziet het ook aan de ontwikkeling van de Frietstudio. Eerst moet het publiek even wennen aan deze presentatie, maar heeft men eenmaal onze friet geproefd, dan is men verkocht en loopt men er graag een straatje voor om. De mensen raken steeds meer bewust van de waarde van kwalitatief goed voedsel. Daarnaast is het milieu een onderwerp van de eerste orde. Alles wat wij hier doen, wordt afgemeten aan haalbare doelen rond duurzaamheid en het milieu. De producten van Zuco vind ik een waardevolle toevoeging aan ons assortiment dat zich kenmerkt door bescheidenheid van omvang, maar het is wel onbescheiden van kwaliteit.'

Kunnen drie gezinnen leven van tien koeien?

Kunnen drie gezinnen leven van de opbrengst van tien koeien? 'Ja', zegt zuivelondernemer Hessel Jan Sinnige uit Dokkum. 'Dat gaan we laten zien met onze producten: roomijs, boter, kwark, yoghurt, vla, karnemelk, kefir en panna cotta.'

'Het is een groot avontuur, maar we hebben met z'n allen alle mogelijke berekeningen gemaakt: dit moet gaan lukken.' Op een donderdagavond heeft Hessel Jan Sinnige een levensechte plastic koe op het trottoir aan de Wirdumerdijk geplaatst, pal voor de Frietstudio, naast de Doopsgezinde kerk. Even verderop staat een aanhanger met een ovale roestvaststalen melkcontainer ('uit Zwitserland gehaald'). De presentatie van een aantal producten van de kleine zuivelcoöperatie Zuco uit Dokkum is in hartje Leeuwarden in volle gang. Vrouw Baukje en zoon Jonne zorgen voor vrolijkheid en delen aan passanten roomijs uit. Medevenoot Sander Wijnstra houdt intussen de bereidingsapparatuur in de Friet Studio van Murphy Lont nauwlettend in de gaten.

In februari is Zuco officieel van start gegaan. Aan De Dijk 2 in Dokkum is de kleinste zuivel-fabriek van ons land gevestigd. Oude tijden keren hiermee terug. Of toch niet? Hessel Jan Sinnige: 'We zijn vernieuwend in een ambachtelijke traditie. We zullen laten zien dat dit gaat lukken. Kwaliteit overwint.' Sinnige molkt tot voor kort maar liefst 170 koeien bij Dokkum en was daarmee een redelijk grote boer. Medische problemen noodzaakten hem om over zijn toekomst na te denken en zijn koers te wijzigen. Hij pakte daarbij ook maar meteen mondiale en regionale marktontwikkelingen mee. En de discussie rond duurzaamheid en milieu lieten hem in deze afweging eveneens niet onberoerd. 'We zijn gaan rekenen of het ook anders kan. En volgens ons kunnen we met tien koeien een opbrengst halen waarmee we ons allemaal van een redelijk inkomen

Sander Wijnstra

kunnen voorzien. Hoe dat kan? Dat kan door extra waarde aan ons melk toe te voegen. Het liefst verkopen we geen melk, maar de producten die we van melk maken. We denken niet in massa of in bulk. Wij gaan uit van een

hoog opbrengstniveau, dat moeten we ook behalen omdat ons kostenniveau ook hoog is. Maar daartussen valt winst te behalen.' De uitgifte van obligaties vormt een deel van het fundament onder de onderneming.

We denken niet in massa of in bulk

Sander Wijnstra is de smaakmaker van de zuivelcoöperatie. Als voormalig eigenaar van restaurant Artisanie in Dokkum houdt hij de zuivelproducten scherp in de gaten. Wijnstra is horecamaan en patissier. Hij ziet volop kansen, al is hij zich ook bewust van de concurrentie. 'Ijssalons schieten als paddenstoelen uit de grond, het is daarom zaak om onderscheidend te zijn. Zuco is is allerlei opzichten een onderscheidende onderneming. Daarom denk ik ook dat dit een succes gaat worden. Het is allemaal goed doordacht. Het begint met enthousiasme, maar daarna is het rekenen, volhouden en verbeteren.'

Zuco (Zuivelcoöperatie) is al begonnen met het op bescheiden schaal leveren van melkproducten aan restaurants, ijssalons en slagerijen. In Wergea levert men ijs aan een ijssalon, bij slagerij Velstra in de Oosterstraat in Leeuwarden zijn zuivelproducten te krijgen en bij de Frietstudio zijn softijs en ijssticks verkrijgbaar. Restaurants nemen diverse producten van Zuco af.

'Het geheim zit eigenlijk in het product zelf', zegt Sinnige. 'Wat valt je op aan dit ijs?' De verslaggever proeft en herinnert zich het banketbakkersijs van Breimer's bakkerij dat verkocht werd aan het strand in Lemmer. Dik, romig ijs met een lichtgele kleur. 'Precies', zegt de ijsbereider en zuivelondernemer, 'dit is het ijs wat we vroeger zo lekker vonden en dat langzamerhand is verdwenen. Door toevoegingen om de houdbaarheid te verlengen en lucht veranderde de smaak en velen denken nu dat dit de normale ijssmaak is. Maar dat is natuurlijk niet zo. Ons ijs is zoals ijs bedoeld is: van ouderwetse kwaliteit.'

SCHIPHOL SHUTTLE SERVICE

€ 49,50

per persoon

Vanaf het NS station Sneek, Heerenveen en Leeuwarden naar Schiphol!

Vaste opstaptijden van maandag t/m vrijdag.

TAXI
CENTRALE
FRYSLAN

www.taxicentrale-fryslan.nl - info@taxicentrale-fryslan.nl

Harrie Muis

Foto Harrie Muis

PRAAMVAREN

Waren vroeger de jonge blaadjes aan de boom en het kwinkelen van vogels een eerste signaal dat de lente in aantocht was, in het huidige tijdperk is die functie overgenomen door de pramen die vanaf het vroege voorjaar tot in het late najaar in de stadsgrachten waarneembaar zijn. Steden vanaf het water bezichtigen is al jaren meer dan een landelijke trend in de huidige vermaaksindustrie waarin het andere standpunt de hoofdreden is.

De schippers en stadsverhalenvertellers die aan de basis staan van elk tochtje vormen een eerbiedwaardige kaste. Zonder al te veel eigenbelang proberen zij de fraaie plekken van de hoofdstadshistorie over te brengen aan de bezoekers van Leeuwarden. Dat de tocht soms door snel wisselende stadsbeelden gaat zal de gemiddelde toerist geheel ontgaan want de nadruk zal toch liggen op de monumenten die de tand des tijds hebben weten te doorstaan. Maar de oplettende kijker zal zich verbazen hoe snel de Voorstreek, los van het fraaie apotheekgebouw en de dominante toren van de Bonifatiuskerk, van aanzien verandert door het tempo van wisseling in het middenstandsaanbod.

Roeptoeter Wieke Wiersma heeft een heel klein **piep piep** stemmetje opgezet

Door Andries Veldman

‘Ik vind het erg jammer dat het beeld van belangenverstrengeling is ontstaan. Wij willen daarom van het college weten hoe deze situatie precies in elkaar zit, hoe deze is ontstaan en hoe dit in de toekomst kan worden voorkomen.’ Aldus het kersverse statenlid voor het CDA Wieke Wiersma. Wiersma reageert op een artikel in het Friesch Dagblad waarin duidelijk wordt gemaakt dat cultureel organisator Sjoerd Bootsma over zijn eigen culturele plannen mag oordelen. Bootsma zit namelijk als lid in een provinciale commissie die het geld verdeelt. Zijn culturele organisatie ontving het meeste geld uit de pot.

Wieke Wiersma leek nogal geschrokken door de berichten in de media (uitgezonderd de Leeuwarder Courant) over het een en ander. Ze spreekt over een vorm van belangenverstrengeling die er in het afgelopen jaar zou zijn geweest bij het toekennen van subsidies aan enkele culturele evenementen. Of Wieke Wiersma echt geschrokken is, lijkt mij onwaarschijnlijk. Ze zit nu al enkele weken in de fractie van het CDA en zal ongetwijfeld de ins en outs van gedeputeerde Sietske Poepjes hebben vernomen. Poepjes maakte ons een tijdje geleden deel van een soort cri de coeur toen zij over het culturele veld in het algemeen sprak. Ze had, zo zei ze, nog nooit zoveel gekrakeel gehoord van culturele organisa-

toren die elkaar naar het leven staan. Ik kan me er wel iets bij voorstellen nu het handjeklap tot aan de verdeeltafel in het provinciehuis is doorgedrongen, maar of Poepjes maatregelen heeft getroffen om de relaties tussen de organisatoren te verbeteren blijkt niet uit het voorliggende onderwerp. Integendeel. Zelfs in haar beantwoording in het artikel in het Friesch Dagblad rommelt ze.

Wieke Wiersma, die enige bekendheid genoot vanwege haar ongeremde en toeterende columns op platform Suksawat heeft nu een heel klein piepstemmetje opgezet. Van het fractielid dat belast is met de pr voor de eigen gedeputeerde Poepjes mocht ze uit de la met ongevaarlijke teksten de strofe ‘Ik vind het erg jammer dat het beeld

van belangenverstrengeling is ontstaan’ opdiepen. Het valt niet te verwachten dat het nieuwe fractielid al te diep mag graven, want wellicht dat dan personen in de directe omgeving van Bootsma ook in het flakkerende licht komen te staan. En misschien wordt er wel meer ontdekt. Zou zo maar kunnen.

Het valt niet te verwachten dat het nieuwe fractielid al te diep mag graven

Gelukkig voor Wiersma blijft de Leeuwarder Courant om onnavolgbare reden bij dit onderwerp buiten beeld – bij het intoetsen van belangenverstrengeling komen vooral de onderwerpen uit verwegistan naar voren – waardoor het idee bij de CDA-fractie zal zijn ontstaan dat de opschudding over dit heikele onderwerp binnen de perken gehouden kan worden.

Sierbestrating

Herman split Steenhandel

De grootste mini-showtuin in uw buurt
Poppeweg 7 in Leeuwarden.
tel. 058-2893411
mob. 06-11597041
kom vrijblijvend kijken!!

oant gau !!

Langweer

In het centrum van toeristisch Langweer is gevestigd het bekende restaurant 't Jagertje. Het bedrijf is goed ingericht met veel werkruimte in het bedrijf, een zeer ruime keuken met voldoende opslagmogelijkheden. Voor en achter het bedrijf zijn terrassen ingericht. Een zeer ruime en fraaie bovenwoning met dakterras is beschikbaar.

Makkum

In het centrum van Makkum, nabij de diverse uitgaansgelegenheden en op loopafstand van de jachthavens, is gevestigd het fraaie bedrijf café restaurant De Zwaan. Zeer aansprekende locatie met een ruim terras aan de voorzijde van het pand. Een ruime bovenwoning maakt het geheel compleet.

Leeuwarden

Ter overname aangeboden: Vittorio, de bekendste croissanterie van Leeuwarden. Dit bedrijf heeft zijn bestaansrecht zeker bewezen. Prachtig gelegen aan de stadsgracht in het centrum. Het bedrijf is onlangs vernieuwd met o.a. een nieuw plafond.

Leeuwarden

Aangepaste overnamecondities: Restaurant Amfora in het centrum van Leeuwarden. Op loopafstand van de parkeergarage van het Provinciehuis (beschikbaar in het weekend). Het pand is voorzien van een achteringang met een gehuurde parkeerplaats voor eigen vervoer. Het bedrijf is zeer smaakvol ingericht en is zeer compleet.

Edens Makelaars
makelaars in horeca

Edens Makelaars Wiardaplantage 2 8939 AA Leeuwarden
Tel. 058-2162423 - www.edensmakelaars.nl

Eric Hoekstra

Voedselbankier te Leeuwarden

VOEDSELBANK LEEUWARDEN

Kort na de oprichting van de Europese Unie ontstonden in Nederland de eerste voedselbanken (Verdrag van Maastricht 1992). Sindsdien is Nederland volgens de overheid en hun handlangers elk jaar rijker & beter geworden. De voedselbanken hebben er dan ook elk jaar klanten bijgekregen. De EU is echt een zegen.

Dit jaar hadden de voedselbanken al in de grote vakantie gebrek. Onder andere via de kerken werd een extra inzamelingsactie georganiseerd. Omdat het me vermoeide altijd maar de EU-juichaapjes af te ranselen, wou ik nu eens wat nuttigs doen. Dus ik schepte op tegen een vriendin, dat ik een hele plastic tas vol eten zou kopen voor de voedselbank.

Zegt ze: ‘Ik breng al jaren meerdere tassen vol eten mee.’

Ik: ‘Koop je dat dan allemaal?’

Zij: ‘Eén tasje koop ik zelf, maar ik ga de burens langs. Ik spreek ze aan in de lift, en ik zeg ze dat ik de week daarop, dan en dan, even bij hun langs kom.’

Ik: ‘Dat zou ik ook moeten doen. Maar dan moet ik met mensen praten.’

En trouwens, ik heb geen lift waarin ik met burens kan praten, want ik woon in een rijtjeshuis. Maar toen schoot me te binnen dat ik, behalve een schijtert, ook een uitmuntend stylist ben. Zodoende deed ik bij 10 burens op donderdagochtend het volgende briefje in de brievenbus.

Beste buurtgenoot,
Ik woon op nummer 28 van onze straat.
Voor een lokaal goed doel wou ik uw medewerking vragen. Het gaat om de Voedselbank Leeuwarden.
Ze zijn door hun voorraad heen en vragen vooral om de volgende producten:
Pasta, Rijst + mix, pannenkoekmix
Koffie, Thee
Suiker, Koffiemelk
Vlees, Vis in blik

Groente of soep in pot of blik
Broodbeleg zoals pindakaas, jam
Daarom wou ik vrijdagavond tussen 7 en 8 even langskomen om te vragen of u wat eten zou willen doneren voor de Voedselbank.
U mag het ook bij mijn voordeur neerzetten of het afgeven natuurlijk.

Het ingezamelde eten breng ik zondag naar het gebouw van de Doopsgezinden op de Wirdumerdijk en van daaruit gaat alles wat we ingezameld hebben naar de Voedselbank Leeuwarden.
Met hartelijke groet, Eric Hoekstra

Ik heb tegen de inzamelingsdag opgezien als een dief tegen het hangen. Maar op de dag zelf kwamen verscheidene burens me al spontaan een zak of doos met voedsel brengen. En ze vonden het hartstikke leuk om mee te doen. Uiteindelijk hoefde ik nog maar bij vijf burens aan te bellen. Ik dacht ‘een kwartiertje werk’, maar nee, je blijft overal staan kletsen, en je hebt overal interessante gesprekken.

Zodoende kwam ik uiteindelijk met 9 dozen en tassen met eten bij de kerk. Ik heb drie keer op en neer moeten fietsen om alles heen te brengen (CO2-neutraal). Als iedereen nu af en toe bij de burens langs gaat, dan hebben de voedselbanken altijd genoeg eten op voorraad.

SCHEIDEN EN BELASTING

Als u gaat scheiden, moet u alle zaken rondom de belasting niet uit het oog verliezen. Meestal staat het maken van afspraken rondom de kinderen, het huis, de bezittingen en het vermogen wel standaard op de agenda. Wat echter vaak vergeten wordt, is dat er tevens belastingregels bij komen kijken. Goed fiscaal advies tijdens uw scheiding kan u euro's besparen. Waar moet u rekening mee houden?

FISCAAL PARTNERSCHAP

Gedurende uw huwelijk bent u fiscale partners van elkaar. Dat verandert na uw scheiding. U kunt in het jaar waarin u uit elkaar gaat nog samen aangifte van de belasting doen of u kunt het fiscale partnerschap direct ontbinden. Wat voor u de meest gunstige keuze is, hangt van uw situatie af.

ALIMENTATIE EN BELASTING

De kinderalimentatie kent geen gevolgen voor uw belasting. Dit geldt niet voor de partneralimentatie. Voor de betaler is de partneralimentatie namelijk voor de belasting aftrekbaar en voor de ontvanger belast. Maar wat als de partneralimentatie in natura uitbetaald wordt, bijvoorbeeld omdat de ex-partner de huur of de hypotheek van de woning betaalt? Ook hier is het belangrijk om vooraf alle gevolgen voor de belasting goed in kaart te brengen, voordat u een beslissing neemt.

BELASTING EN DE EIGEN WONING

Als u een eigen woning heeft, dan zult u de waarde van de woning met elkaar moeten verdelen. Hierbij kan er sprake zijn van overwaarde of onderwaarde. U moet dit met elkaar verrekenen, anders ziet de belastingdienst dit als een schenking. En dat heeft weer allerlei andere gevolgen. Bij overwaarde kan tevens de bijleenregeling meespelen, dit heeft weer invloed op de hypotheekrenteaftrek van een eventueel nieuw aangekochte woning. Daarnaast zult u tevens voor de renteaftrek de tweejaarperiode volgens de scheidingsregel goed in de gaten moeten houden.

WAT KUNNEN WIJ VOOR U
BETEKENEN?

Scheiden en belasting, een hele klus. De belastingdienst geeft zelf niet voor niets de tip om een onafhankelijk adviseur in te schakelen, voordat u de afspraken vastlegt. Bij de Scheidingsplanner bent u aan het juiste adres, wij zijn experts in financieel en fiscaal advies bij uw scheiding. Wij helpen u om alle belastingzaken in kaart te brengen en bekijken samen met u wat de beste keuzes zijn. Zo weet u zeker wat de gevolgen zullen zijn voor uw belasting en toeslagen. Bovendien heeft u de zekerheid dat de gemaakte afspraken goed in uw echtscheidingsconvenant worden vastgelegd, zodat u later niet voor verrassingen komt te staan.

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP
DE WEBSITE:
WWW.SCHEIDINGSPLANNER.NL

Mariusz live + befaamde daghap in Grand Café De Friesche Club

Zondag 8 september vindt de allereerste editie van het Uit in Huis-festival plaats in de binnenstad van Leeuwarden. Uit in Huis is de aftrap van het culturele seizoen.

De Friesche Club opent – in het kader van dit festival – dit seizoen met een concert van Mariusz de Boer (ex-Reboelje). Mariusz start rond 16.00 uur en speelt het eerste deel van zijn

optreden vooral nummers uit zijn uitgebreide Friese oeuvre. Na de eerste set is er de gelegenheid om te genieten van de befaamde daghap van De Friesche Club. Na etenstijd, dat zal rond 19.00 uur zijn, speelt Mariusz een tweede set. Waarbij hij met name songs speelt die hem door de jaren heen geïnspireerd hebben.

- DE ENTREE IS GRATIS.
- EEN DAGHAP HEB JE AL VOOR € 9,95
- ELKE ZATERDAGAVOND LIVE-MUZIEK
- BEKIJK ONZE AGENDA OP GRANDCAFEDEFRIESCHECLUB.NL
- DE FRIESCHE CLUB RUITERSKWARTIER 57 LEEUWARDEN

EDDY&HENNY:

As de baas syn oog fiel op de kinders, dan kon je se maar inlevere

HENNY 'We binne krekt an ut eten, babi ketjap. Kenst wel metete.'

EDDY 'Ik hew ut ferkeerde bord. Hier sit un augurk in.'

HENNY 'Hij wil gien kouwe dingen. Sla en vieze dingen mut hij nyt. Eddy wil eerappels, dit is al ut úterste wat hij ferdrage kan. Bij Doldersum

hewwe we un appeltsje as toetje kocht.'

EDDY 'Se hadden oek Trump peren, of waren ut Triumph peren?'

HENNY 'Hadden we meteen praat over politiek. Ik sei teugen un frou: je mutte nyt so faak naar de VARA kieke. Se was fan de PvdA. Ik sei: wij komme oek út un rood nest,

maar die partij is nyt meer de PvdA van froeger. Froeger waren wij horigen. Lees ut boek De Hunnen maar fan Jan Cremer over de industrie bij Enschede. As de baas sien oog fiel op de kinders dan kon je se maar inlevere en anders kon je oprotte. Ik siën gien partij die foor je opkomt.'

Heeft u nog oude (kapotte) gouden of zilveren sieraden?
Ze zijn veel geld waard!!

Kapot, versleten, onbruikbaar, wij bieden u een eerlijke sloop prijs.

Gouden en zilveren sieraden en munten kopen wij in voor een samen met u te bepalen prijs.

Kom vrijblijvend langs.

GVAN ARK JUWELIER

Nieuwestad 18-20 Leeuwarden 058 212 92 91
www.gvanarkjuwelier.nl
DONDERDAGAVOND KOOPAVOND GEOPEND

WILT U DIT JOURNALISTIEKE INITIATIEF STEUNEN? BEZOEK DAN ONZE WEBSITE WWW.LIWWADDERS.NL EN BEKIJK DE MOGELIJKHEDEN ONDER DE KNOP DOE MEE, DONEER!

Ruiterskwartier 47
8911 BP Leeuwarden
Tel. (058) 213 20 01
www.rhodospalace.nl

Bij uw volgende bezoek bij ons...

€10,- korting vanaf 2 pers. bij inlevering van deze coupon

Bekijk onze volledige programmering op www.koepeltheater.nl

ROB DE NIJS
60 jaar Artiest

04 OKT 2019

THE WIENERS PLAY
Buddy Holly

06 OKT 2019

SOUNDS OF SILENCE
Simon & Garfunkel Acoustic

10 NOV 2019

CHARKOV KOOR
De Tophits van Wolfgang Amadeus

21 NOV 2019

THE KILKENNYS - 2019

28 NOV 2019

SOUTHERN VOICES
Christmas Carol Sing-Along

13 DEC 2019

MALANDO KWINTET
Kerstklassieker

15 DEC 2019

FELIZ NAVIDAD & ZAMBOMBA
Vrolijk Kerstfeest en Driekoningen

17 DEC 2019

THE BEST OF IRELAND
Greatest Hits of Ireland

20 DEC 2019

KERST MET DE KAST

21 DEC 2019

DUTCH SWING COLLEGE BAND
Nieuwjaarsconcert

04 JAN 2020

SCRUM
15 Years of Single Malt Folk

10 JAN 2020

THE LSB EXPERIENCE
BEATLES & BEYOND

25 JAN 2020

THE WIENERS PLAY
The Everly Brothers

15 FEB 2020

TESTAMENT
Lennaert Nijh 75 jaar

29 FEB 2020

BACK TO THE COUNTRY - PART 9

14 MRT 2020

WIBI SOERJADI
Wibi@The Movies

21 MRT 2020

JOHN ADAMS BAND
John Denver "The Tribute"

28 MRT 2020

CRISTINA BRANCO - BRANCO

17 APR 2020